

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ
КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „КИРКОВО – ЗЛАТОГРАД“

Във връзка с разработването на стратегия за ВОМР за периода 2023 – 2027 г.

Юли, 2023 г.

www.eufunds.bg

Под-мярка 19.1 „Помощ за подготовителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	6
I. МЕТОДОЛОГИЯ	8
1. ИЗПОЛЗВАНИ МЕТОДИ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ, ПОТРЕБНОСТИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ	8
2. ЦЕЛИ НА ПРОУЧВАНЕТО	14
3. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД“	15
II. РЕЗУЛТАТИ ОТ АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ	19
III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ РАБОТНИ СРЕЩИ	42
IV. ПРОГРАМИ И МЕРКИ С ВИСОК ПОТЕНЦИАЛ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО СВОМР	45
V. ИДЕНТИФИЦИРАНИ ПРОБЛЕМИ И ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД“	47
VI. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА	49

СЪДЪРЖАНИЕ НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1	Етапи при провеждане на анкетно проучване	11
Фигура 2	Подход "отдолу - нагоре"	16
Фигура 3	Разпределение на анкетираните по пол, в % съотношение	20
Фигура 4	Възрастова група на респондентите	20
Фигура 5	Населено място на физическото/юридическо лице	21
Фигура 6	Разпределение на респондентите взели участие в проучването по сектори	21
Фигура 7	Представители от различните сектори взели участие в проучването, в %	22
Фигура 8	Сектор, в който развивате вашата дейност	23
Фигура 9	Ако сте земеделски производител, в кой от следните сектори развивате Вашата дейност	23
Фигура 10	Кандидатствали/ изпълнявали ли сте проект към Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград в периода 2014 – 2023 г., или по друга програма, финансирана с фондове на ЕС? Ако да, моля дайте кратка информация за проекта (одобрен/ неодобрен/ изпълнен)	24
Фигура 11	Оценете посочените от Вас проблеми по скалата от 1 до 5, където 5 е най-високата степен на сериозност на проблема? Ако считате, че съответния проблем би следвало да се адресира с интервенции от стратегията за ВОМР, моля отбележете това в последната колона	29
Фигура 12	Оценка на проблемите на територията на МИГ	30
Фигура 13	Моля, приоритизирайте долу изброените области за интервенция, като ги оцените по скалата от 1 до 5, където 5 се отнася до най-високата степен на съответствие с потенциала за развитие на територията и с Вашето виждане за развитие на територията на МИГ	31
Фигура 14	Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Стратегическия план за развитие на земеделските и селските райони 2023 - 2027 г.	33
Фигура 15	Приоритизация на мерките от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ	34
Фигура 16	Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г.	35
Фигура 17	Приоритизация на мерките от Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ	35
Фигура 18	Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма "Образование“ за периода 2021 – 2027 г.	36
Фигура 19	Приоритизация на мерките от Програма „Образование“ за периода 2021 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ	37
Фигура 20	Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027 г.	38

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

Фигура 21 Приоритизация на мерките от Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ	38
Фигура 22 Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма "Околна среда“ за периода 2021 – 2027 г.....	39
Фигура 23 Приоритизация на мерките от Програма „Околна среда“ за периода 2021 – 2027г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ	39
Фигура 24 Считате ли, че има необходимост от въвеждане на иновации в селското стопанство на територията на МИГ?.....	40
Фигура 25 Имате ли идея за създаване и/или участие в клъстери, групи или организации на земеделски производители?	41
Фигура 26 Според Вас има ли потенциал за включване на дейности в СВОМР, насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart - villages“) на територията на МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД?	41

СЪДЪРЖАНИЕ НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1 Описание на задачите и очакваните резултати	8
Таблица 2 Идентифицирани групи заинтересовани страни на територията на МИГ "Кирково - Златоград"	18

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕСФ+	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
МИГ	Местна инициативна група
МСП	Малки и средни предприятия
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОСП	Обща селскостопанска политика
ПКИП	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
ПО	Програма „Образование“
ПОС	Програма „Околна среда“
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
СВОМР	Стратегия за водено от общностите местно развитие
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
УС	Управителен съвет
ЦПО	Център за професионално обучение

ВЪВЕДЕНИЕ

Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) „Местна инициативна група (МИГ) Кирково - Златоград“ изпълнява проект „Подготовка за успешно прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) на територията на МИГ през следващия програмен период“ по Договор за безвъзмездна финансова помощ № РД50- 90/24.03.2023 г. по под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. Целите на проекта са свързани с подготовката на успешна и отговаряща на актуалните местни потребности Стратегия за водено от общностите местно развитие (СВОМР); отчитане на обществените нагласи, очаквания и потребности на различните сектори за успешно местно развитие; информиране и стимулиране на местната общност за възможностите за реализиране на успешни проекти чрез МИГ.

Подходът ВОМР се прилага „отдолу - нагоре“ като се създават Местни инициативни групи. Те включват представители на заинтересованите страни от местната общност (публичен, стопански и нестопански сектор), които съвместно при осигуряване на максимална публичност, определят приоритетите за развитие на територията, която представляват. Тези приоритети се включват в СВОМР. В изпълнение на Стратегиите се изготвят проекти, които могат да бъдат финансирани със средства от европейските структурни и инвестиционни фондове. И през новия програмен период подходът ВОМР ще получава подкрепа със средства от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), Европейския социален фонд (ЕСФ+) и Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР).

С прилагането на подхода ВОМР през програмен период 2023 – 2027 г. се цели постигането на специфична цел съгласно чл. 6, параграф 1, буква „з“: **„Насърчаване на заетостта, растежа, социалното приобщаване и местното развитие в селските райони, включително биоикономиката и устойчивото горско стопанство“** от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и Съвета за установяване на правила за подкрепа на Стратегически планове за обща селскостопанска политика (ОСП).

Прилагането на стратегиите за ВОМР трябва да бъде насочено към финансиране на проекти, които отговарят на местните потребности, създават и запазват заетост за местното население и са в полза на малкия местен бизнес. Чрез тях се цели да бъдат създадени по-добри икономически, социални и екологични условия за живот в населените места и да се подкрепи многосекторното развитие на местната икономика.

Изискванията към СВОМР са залегнали в указанията към МИГ и включват следните задължителни елементи: географски регион и население, обхванати от стратегията; процесът на участие на общността в разработването на стратегията; анализ на нуждите и потенциала за развитие на района; целите на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултати, и съответните планирани дейности; уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

изпълни стратегията, финансов план, включително планираните средства от всеки фонд и всяка включена програма.

За да отговори на всички изисквания в процесът по разработване на Стратегия за ВОМР на МИГ „Кирково-Златоград“ са включени следните задължителни елементи:

- Популяризиране: подготовка и провеждане на информационна кампания, включваща информационни срещи и семинари, както и публикации в местни и регионални медии;
- Обучения на местни лидери и заинтересовани страни;
- **Проучване и анализи на територията: едно проучване и един анализ за територията на Община Кирково и Златоград, които да обосноват потребността от мерките, интервенциите и приоритетите, предвидени в „новата“ Стратегия.** Тези проучвания трябва да дадат оценка на състоянието, ресурсите и на проектната ориентираност на ключовите участници,
- Подготовка на Стратегия за ВОМР, включително консултиране на местната общност, извършване на експертна работа и провеждане на обществено обсъждане.

В резултат на изпълнението на предвидените по проекта дейности се очаква да бъде разработена Стратегия за ВОМР на МИГ „Кирково-Златоград“ за периода 2023-2027 г.

Проведеното проучване и анализ на заинтересованите страни на територията на МИГ „Кирково – Златоград“ е задължителен елемент от разработването на новата Стратегия. Документът е разработен в изпълнение на Договор №У-50/07.04.2023 г. с предмет „Проучвания, анализи и подготовка на стратегия за ВОМР на МИГ „Кирково – Златоград“ за периода 2023-2027 г.“, сключен между Сдружение с нестопанска цел МИГ „Кирково - Златоград“ и „Интеладвайзърс“ ЕООД. Документът е изготвен в изпълнение на дейност 1 от договора: „Проучване и анализ на заинтересованите страни на територията, за целите на разработваната стратегия за водено от общностите местно развитие, в т.ч. проучване на нагласите и интереса на населението, публичния, стопански и нестопански сектор“.

Основните цели на проучването са свързани с:

- включване на максимално широк кръг от хора в процеса по разработването на стратегията;
- осигуряване на максимална прозрачност на процеса по разработване на СВОМР;
- идентифициране и анализ на проблемите, потребностите и приоритетите на местните заинтересовани страни;
- анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията;
- включване на предложения от местната общност в разработената СВОМР;
- определяне на потенциала за кандидатстване по отделните мерки на програмите, финансиращи ВОМР от страна на различните групи заинтересовани страни;
- приоритизиране на избраните мерки, включително от гледна точка на отделения бюджет и интензитет на финансиране.

Проучването е проведено на територията на МИГ „Кирково - Златоград“, попадаща в административните граници на община Кирково и община Златоград, в периода м. май –

www.eufunds.bg

Под-мярка 19.1 „Помощ за подготовителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

м. юни 2023 г. Настоящият документ отразява резултатите от използваните методи на проучване.

I. МЕТОДОЛОГИЯ

1. ИЗПОЛЗВАНИ МЕТОДИ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ, ПОТРЕБНОСТИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

В рамките на проучването се приложиха следните методи за идентифициране на проблемите, потребностите и приоритетите на заинтересованите страни:

1.1. Анкетно проучване сред заинтересованите страни – Количествен метод за събиране на данни, който дава възможност за събиране на информация за проблемите, потребностите и приоритетите на заинтересованите страни на територията на МИГ „Кирково – Златоград“.

Анкетните проучвания са най-масовия и популярен метод за събиране на информация и получаване на обратна връзка, във всички сфери на обществения живот. Начинът на събиране на информация прави метода толкова широко разпространен. Формите на провеждане могат да бъдат различни, в т.ч. класическа анкетна карта/въпросник, графичен въпросник, мобилна апликация и т.н. Този тип проучвания ни дават и различни възможности за събиране на информацията – електронна анкета, хартиена, телефонна. Анкетите се използват за получаване на мнение, отношение, оценка и информация за проблемите, потребностите и приоритетите на участващите в проучването. Анкетната карта дава възможност и за събиране на големи масиви от данни, получаване на конкретни идеи и препоръки.

За целите на проучването на територията на МИГ „Кирково - Златоград“, бе разработена класическа анкетна карта с отворени и затворени, ясно дефинирани въпроси, като избраните методи за разпространение и събиране на информацията бяха два, чрез електронно разпространение и на хартиен носител. Анкетната карта бе качена на специализирана платформа за онлайн проучвания, чрез която представителите на местната общност имаха възможността да участват в проучването.

За целите на проучването, екипа на изпълнителя планира анкетно проучване със следните основни задачи:

Таблица 1 Описание на задачите и очакваните резултати

ОПИСАНИЕ НА ЗАДАЧАТА

РЕЗУЛТАТ

ЗАДАЧА 1: ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВИД, ПРЕДМЕТ И ЦЕЛ НА АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ

www.eufunds.bg

Под-мярка 19.1 „Помощ за подготовителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ
КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

Изясняване на вида и предмета на проучването.

Класическо анкетно проучване с отворени и затворени въпроси.

Формиране на целите на проучването.

Дефинираните основни и специфични цели на проучването са подробно разписани в точка 2. **ЦЕЛИ НА ПРОУЧВАНЕТО**

ЗАДАЧА 2: ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Идентифицираните заинтересовани страни са подробно описани в точка 3. **ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД“**

ЗАДАЧА 3: СЪСТАВЯНЕ НА ПЛАН НА АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ

Определяне на всички задачи на проучването за постигане на формираните цели.

Съставен план за провеждане на анкетното проучване, както следва:

Определяне на начина за изпълнение на задачите на проучването.

- Период на провеждане: м. май - м. юни 2023 г.

Разпределяне на задълженията на експертния екип за изпълнение на задачите на проучването.

Начин на разпространение на анкетите: на хартиен носител по време на организираните събития за популяризиране на СВОМР, обучения и работни срещи и електронно чрез интернет страницата на МИГ „Кирково - Златоград“ и социалните мрежи. В някой случай анкетните карти ще бъдат изпращани и до електронните пощи на заинтересованите лица.

Определяне на сроковете за изпълнение на всяка отделна задача.

ЗАДАЧА 4: ОПРЕДЕЛЯНЕ ОСНОВНАТА СЪВКУПНОСТ И ИЗВАДКА НА АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ.

Определяне на необходимия обем от емпирична информация - определяне на необходимия брой лица, които трябва да бъдат анкетираны, така, че информацията да бъде максимално надеждна.

Събрани минимум 60 анкетни карти.

Извадката на анкетното проучване: следва принципа на проста случайна извадка.

ЗАДАЧА 5: ИЗБОР НА МЕТОДИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ.

www.eufunds.bg

Под-мярка 19.1 „Помощ за подготовителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Определяне на методите за събиране на емпирична информация и отговорниците от екипа за събиране на информацията.

Събирането на попълнените анкети се осъществява по време на информационните и консултативни срещи и обучения;

Предаване на хартиен носител на координаторите на проекта;

Изпращане по електронен път;

Директно чрез специализираната платформа за онлайн проучвания.

ЗАДАЧА 6: ИЗГОТВЯНЕ НА АНКЕТНА КАРТА И ВЪПРОСНИЦИ.

Изготвяне на анкетна карта и въпросници за събиране на необходимата информация.

Изготвена анкетна карта за събиране на необходимата информация, съставена от 15 въпроса (отворени и затворени), групирани в 5 части, за да се събере максимално подробна и надеждна информация, която да отговори на поставените цели.

Техническа осигуреност във връзка с подготовката на необходимите материали.

Анонсиране предстоящото проучване на територията на МИГ по време на провежданите обучения и работни срещи, както и чрез съобщение на сайта на МИГ.

Публикуване на линк към анкетата на сайта на проекта и в социалните мрежи.

ЗАДАЧА 7: ОБРАБОТКА И АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯТА.

Извършване на обработка на данните и цялостен анализ на информацията.

Обработена и анализирана събраната информация, представена посредством таблици и диаграми.

ЗАДАЧА 8: ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ.

Информацията, получена чрез анкетното проучване се обобщава, разработват се съответните изводи.

Идентифициране на заинтересованите страни.

Идентифициране на потребностите на населението на територията на МИГ.

Обобщаване на информацията и извеждане на изводи и препоръки от анкетното проучване за развитието на територията.

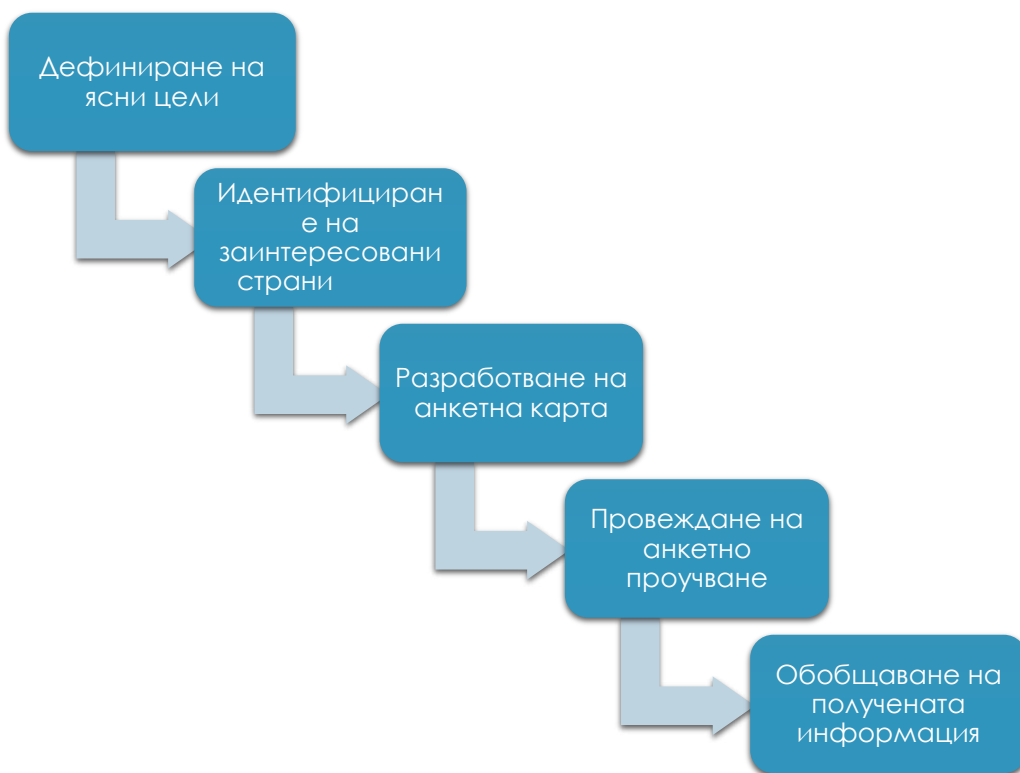

**ЗАДАЧА 9: РАЗРАБОТЕН И ПРЕДСТАВЕН АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ
СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „КИРКОВО – ЗЛАТОГРАД“**

Провеждането на изследването се състои от **пет ключови етапа**:

- Дефиниране на ясни цели;
- Идентифициране на целевите групи;
- Разработване на анкетна карта;
- Провеждане на анкетно проучване;
- Обобщаване на получената информация.

Фигура 1 Етапи при провеждане на анкетно проучване

Очаквани резултати от проведеното анкетно проучване:

- Идентифицирани заинтересовани страни;
- Разработена анкетна карта;
- Участие на широк кръг представители на заинтересованите страни – минимум 60 респондента;
- Събрани и обобщени резултати от изследването;
- Анализ на резултатите, посредством графики, таблици и диаграми;
- Идентифицирани потребности на населението на територията на МИГ;
- Идентифицирани тенденции в развитието на територията;

- Разработен и представен анализ на заинтересованите страни на територията на МИГ „Кирково – Златоград“.

Получените резултати ще осигурят ефективното функциониране на МИГ, по – качествено общуване на организацията с потенциални бенефициенти и местни заинтересовани страни и ще допринесат за по-доброто прилагане на Стратегията за ВОМР през новия програмен период.

1.1.1. Съдържание на анкетната карта

Анкетната карта съдържа **15 въпроса** (отворени и затворени), групирани в **5 части**, както следва:

I част: Обща информация за респондентите – Тази част съдържа три затворени въпроса, целящи идентифициране профила на респондентите, както и демографските им характеристики.

II част: Информация за организацията, която представлявате – Тази част съдържа четири въпроса (отворени и затворени), които целят да идентифицират основните групи заинтересовани страни участващи в проучването и сектора, в които се развиват (публичен, стопански и нестопански сектор).

Последният въпрос от тази част е свързан с опита на респондентите в изпълнението на проекти от Стратегията за ВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“ 2014-2020 г. и/или програми на национално ниво. Отговорите на този въпрос ще ни дадат ясна представа за опита на анкетираните, изпълняваните дейности и информация за проектите, с които са кандидатствали.

Така формулираните въпроси от I и II част на проучването позволяват:

- ✓ Идентифициране профила на респондентите взели участие в проучването и техните демографски характеристики;
- ✓ Формиране на групи от заинтересовани страни, които да бъдат обособени в процеса на разработване и съгласуване на стратегията за ВОМР.
- ✓ Събиране на данни за заинтересованите страни на територията на МИГ и сектора, в който се развиват;
- ✓ Информация за опита, изпълняваните дейности и информация за проектите, които са изпълнявали анкетираните.

III част е свързана с идентифицирането и приоритизирането на проблемите на територията на МИГ и необходимостта тези проблеми, да залегнат в стратегията. Частта съдържа само един въпрос, като информацията, която ще получим от него е от изключителна важност за ясното дефиниране и конкретизиране на проблемите, слабите страни и недостатъците на територията на МИГ.

Екипа разработвал анкетната карта, предварително идентифицира проблемите на територията на двете общини, базирайки се на собствени проучвания, анализи, плановете за интегрирано развитие на двете общините и др., като в края на въпроса анкетирания има възможност да добави допълнителни предложенията.

Приоритизирането на проблемите се осъществява посредством скала (от 1 до 5), където 5 е най-високата степен на сериозност на проблема.

IV част от въпросника е свързана с областите на интервенция, които анкетираните смятат, че трябва да бъдат обхванати от СВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“ 2023 – 2027 г. и тяхното приоритизиране по важност.

Екипа на консултанта е открил девет области на интервенции, като е дадена възможност и за допълнителни отговори. Тази част ще даде ясна представа за вижданията на респондентите относно потенциала за развитие на територията. Отговорите от този въпрос ще очертаят стратегическата рамка, която да следва Стратегията за ВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“ през новия програмен период.

V част е свързана с необходимостта от мерки, които да залегнат в стратегията за ВОМР на МИГ „Кирково – Златоград“ 2023 – 2027 г. по допустимите оперативни програми и разпределението на финансовия ресурс по всяка една от тях.

Тази част е ключов елемент за събиране на данни и информация, относно потребностите, желанията, мнението и интересите на заинтересованите страни, както и техните инвестиционни намерения и идеи. Изведени са примерни мерки/интервенции по всяка една от програмите, базирайки се на заложените мерки от предходната стратегия за ВОМР, както и на база наличните към момента документи свързани с прилагането на подхода „ВОМР“. Анкетираните следва да приоритизират по важност всяка една мярка по всяка една програма, по скалата от 1 до 5, където 5 е най-високата оценка.

Тази част съдържа въпроси към респондентите, чиято цел е да посочат мерките от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г. (СПРЗСР), Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027г. (ПРЧР), Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г. (ПКИП), Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (ПОС), Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО), които смятат, че трябва да бъдат включени в стратегията за ВОМР на МИГ, представляват интерес за тях и биха кандидатствали.

След приоритизиране на мерките по всяка една програма, екипа на консултанта е задал въпрос от затворен тип целящ установяване нагласите на респондентите относно възможностите за сдружаване, създаване и/или участие в клъстери, групи или организации на земеделските производители.

През периода 2023 – 2027 г. МИГ ще могат да включат в стратегиите си дейности, насочени към създаване на „Интелигентни селища“ („Smart - Villages“)¹, като тези дейности следва да съответстват на Регламент (ЕС) № 2021/2115. В тази връзка в анкетната карта са включени няколко въпроса от затворен тип целящи получаване на информация за нагласите на населението относно модернизацията и създаването на „интелигентни селища“ на територията.

В края на анкетната карта е дадена възможност на участниците да разпишат своите проектни идеи (ако имат такива), както и да оставят своето мнение и препоръки.

Анкетната карта е представена като *Приложение № 1* към настоящото проучване.

1.2. Работни срещи, свързани с консултиране подготовката на стратегията - две едnodневни работни срещи, една в община Кирково и една в община Златоград.

Този механизъм позволява събирането на по-детайлна информация, мнение и идеи, обхващайки голям брой респонденти. Консултациите на основата на работни срещи дават възможност за добре дефинирани и структурирани дискусии, при които бързо може да се събере информация. Груповите работни срещи дават възможност и за кръстосана проверка (cross-check) на информацията, която е събрана посредством други механизми. Провеждането на подобен тип работни срещи дава реална възможност на заинтересованите страни да вземат пряко участие в подготовката на Стратегията за ВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“.

Посредством работните срещи се даде възможността гражданите и местните общности да вземат активно участие в процеса на генериране на предложения и вземане на решения свързани с разработването на стратегията за ВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“.

2. ЦЕЛИ НА ПРОУЧВАНЕТО

Основната цел на проучването е включването на широк кръг заинтересовани страни в разработването на Стратегията за ВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“, анализ на ситуацията на територията на МИГ, установяване тенденциите в развитието на територията и идентифициране потребностите на населението.

¹ *Интелигентните селища надграждат съществуващите си силни страни и преимущества и използват новите възможности, за да развият добавена стойност, и където традиционните и новите мрежи се подобряват чрез цифрови комуникационни технологии, иновации и по-пълноценно използване на знанията в полза на жителите.*

Подход за интегрирано териториално развитие на основата на концепция (опростен вариант на стратегия или стратегия) за неговото приложение и/или като отделни, самостоятелни иновативни социални, технологични и/или цифрови решения, съответстващи на принципите на тази концепция като инструмент/и за териториално развитие на селските райони за подобряване на техните икономически, социални и/или екологични условия.

Специфичните цели:

- ✓ Идентифициране и въвличане на широк кръг заинтересовани страни в процеса по разработване на стратегията за ВОМР;
- ✓ Прилагане на подхода „отгоре - надолу“;
- ✓ Идентифициране проблемите, нуждите и възможностите на територията на МИГ;
- ✓ Приоритизация на областите на интервенция, които да бъдат застъпени в стратегията;
- ✓ Определяне приоритетите за развитие на територията спрямо потребностите на населението;
- ✓ Приоритизиране на мерки по различните допустими оперативни програми с оглед потенциалните бенефициенти, инвестиционните намерения и потребностите на територията.
- ✓ Събиране на информация за проектните идеи и намерения на местната общност;
- ✓ Събиране на информация за очакванията, интересите и готовността за участие в разработването и прилагането на стратегията за водено от общностите местно развитие за новия програмен период;
- ✓ Получаване на препоръки към МИГ и СВОМР.

Проучването и анализа на потребностите и приоритетите на местните заинтересовани страни е от съществено значение за успешното разработване на СВОМР. По този начин ще се идентифицират и регистрират потребностите, проблемите, нуждите и решенията, които биха довели до устойчивото развитие на територията. Прилагането на подхода „отдолу - нагоре“ или иначе казано участие на местната общност в разработването на СВОМР, засилва участието на обществото във вземането на решения и генерирането на идеи. Стратегията ще бъде адаптирана спрямо спецификите и нуждите на района и идентифицираните потребности на населението. На база получената обрана връзка от анкетната карта и работните срещи ще може ясно да се очертае стратегическата рамка за развитие на МИГ, която включва стратегическите приоритети и цели на района за новия програмен период.

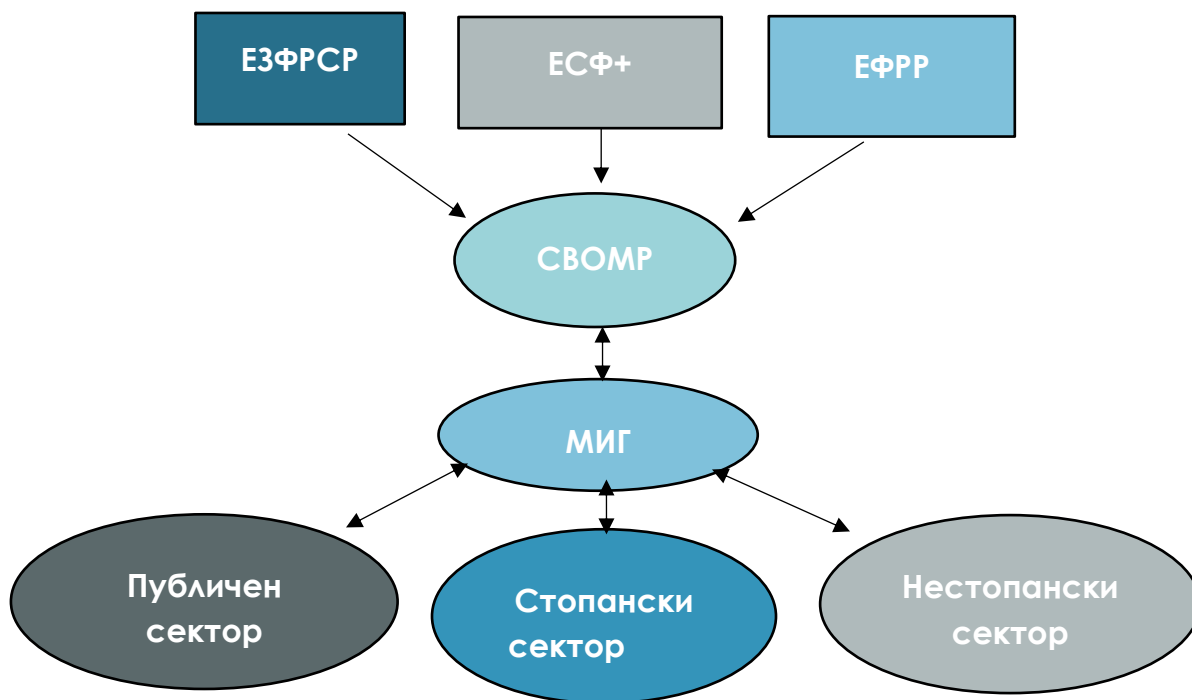
3. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД“

Заинтересовани страни са всички заинтересовани лица от реализиране на стратегията за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение.

Ключов елемент за успешното провеждане на проучването е идентифицирането на групите заинтересованите страни. Идеите за развитие на дадена територия, трябва да идват от местното население, за това и въвличането и консултирането разработването на стратегията за ВОМР с местната общност е толкова важно. Инструментът ВОМР дава

възможност да се търсят решения за справяне с местните проблеми чрез знанията на местните общности или иначе казано, чрез прилагане на подхода „отдолу-нагоре“. За да бъде една стратегия иновативна, да отразява всички нужди на дадена територия, да намира решения за проблемите и да засилва слабите страни на даден район, в нея трябва да се включат нови подходи, методи и средства за реализирането ѝ. В този смисъл допитването до толкова широк кръг от хора, представители на различни сфери, бизнеси или публични сектори със сигурност ще доведе до иновативни решения и подходи, които да начертаят стратегическата рамка на стратегията в новия програмен период. Освен това проучването ще даде възможност за изключване на неработещи практики, такива които не са успешни, и ще генерира идеи за включване на нови, с цел подобряване процеса по изпълнение на мерките и проектите и постигане на по-добри икономически, социални и екологични условия за живот в населените места и подкрепа за многосекторното развитие на местната ико

Фигура 2 Подход "отдолу - нагоре"

За целите на проучването бяха идентифицирани осем основни групи заинтересовани страни на територията на МИГ „Кирково – Златоград“, които да бъдат включени в процеса на разработване и прилагане от стратегията за водено от общностите местно развитие. Заинтересованите страни са представени по-долу, като са групирани по основните сектори - публичен, стопански и нестопански.

Заинтересовани страни от публичния сектор

----- www.eufunds.bg -----
Под-мярка 19.1 „Помощ за подготовителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Публичният сектор обхваща: служители на централната или териториалната администрация на изпълнителната власт, на общината, на общинския съвет, кмет и заместник-кметове на общината, кметства или райони, кметски наместници, общински съветници, както и публични институции, които получават финансиране от държавния или общинския бюджет. Групите заинтересовани страни от публичния сектор, които са определени на територията на МИГ, включват Община Кирково и Община Златоград - органи на местната власт и местното самоуправление, както и образователни и обучителни организации (училища, детски градини, центрове за професионално обучение (ЦПО) и др.) находящи се на територията на двете общини.

Публични органи

- Община Кирково, Община Златоград - с пряк интерес от развитието на територията.
- Кметове и кметства на територията на МИГ „Кирково – Златоград“ - в пряк досег с населението място и неговите проблеми, те са важен говорител на населението.
- Органи на местната власт и местното самоуправление, образователни институции (училища, детски градини).

Образователни и обучителни организации (училища, детски градини, ЦПО и др.) - учебни заведения от системата на основното и средното образование, детски градини, детски ясли, центрове за професионално обучение и др.

Заинтересовани страни от стопанския сектор

Частният сектор обхваща: лица, регистрирани да извършват дейност по Търговския закон или по Закона за кооперациите, организация, обединяваща и защитаваща техни интереси, както и физически лица, осъществяващи стопанска дейност по смисъла на § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Групите заинтересовани страни от частния сектор, които са определени на територията на МИГ „Кирково-Златоград“, включват:

Микропредприятия извън сектора на земеделието - В тази група са включени микропредприятия развиващи своята дейност извън сектора на земеделието на територията на МИГ „Кирково – Златоград“. Броят на предприятията е значителен, поради което те представляват голяма част от потенциални бенефициенти към Стратегията за воденото от общностите местно развитие.

Малки и средни предприятия извън сектора на земеделието

Земеделски производители и преработватели - физически и юридически лица, вкл. земеделски кооперации и преработватели на селскостопанска продукция намиращи се на територията на МИГ „Кирково – Златоград“.

Заинтересовани страни от нестопанския сектор

Неправителственият сектор включва лица, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) или по Закона за народните читалища (ЗНЧ), както и физически лица, самоопределящо се като представител на този сектор. Групите заинтересовани страни от неправителствения сектор на МИГ Кирково-Златоград включват нестопанските организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ (сдружения в областта на културата, спорта, околната среда и др., вкл. училищни настоятелства), читалищата и местните поделения на вероизповедания.

Нестопански организации - нестопанските организации във всички сектори, регистрирани по ЗЮЛНЦ (сдружения в областта на културата, спорта, околната среда и др., вкл. училищни настоятелства)

Културни организации (вкл. читалища) - От изключителна важност за съхраняване на културния капитал на територията. Важна роля при предоставяне на културни услуги, особено в селата. От изключителна важност за създаване на местна идентичност на базата на културното наследство.

Местни поделения на религиозни общности, регистрирани по Закона за вероизповеданията

Таблица 2 Идентифицирани групи заинтересовани страни на територията на МИГ "Кирково - Златоград"

Сектор	Заинтересовани страни
Публичен сектор	1. Публични органи <ul style="list-style-type: none">- Община Кирково- Община Златоград- Кметове и кметствата на територията на МИГ 2. Образователни и обучителни организации <ul style="list-style-type: none">- Училища- Детски градини- ЦПО и др.
Стопански сектор	3. Земеделски производители и преработватели 4. Микропредприятия, извън сектор земеделие 5. Малки и средни предприятия, извън сектор земеделие
Нестопански сектор	6. Нестопански организации 7. Културни организации (вкл. читалища)

	8. Местните поделения на религиозни общности, регистрирани по Закона за вероизповеданията
--	--

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ

В периода май – юли 2023 г. бе проведено анкетно проучване във връзка с разработването на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ „Кирково – Златоград“ за периода 2023 – 2027 г. Приложен бе подхода „отдолу - нагоре“ целящ въвличането на гражданското общество в разработването на стратегията. Допитването имаше за цел включването на максимално широк кръг от заинтересовани страни в процеса по разработване на стратегията; идентифициране и анализ на проблемите, потребностите и приоритетите на местните заинтересовани страни; определяне на потенциала за кандидатстване по отделните мерки на програмите, финансиращи ВОМР от страна на различните групи заинтересовани страни; приоритизиране на избраните мерки, включително от гледна точка на отделения бюджет и интензитет на финансиране.

За целите на анкетното проучване, бе създадена анонимна анкетната карта с 15 въпроса (отворени и затворени), групирани в пет части. Разпространяването на анкетните карти бе осъществено по време на обученията на екипа на МИГ, обученията на местните лидери, по време на работните срещи свързани с консултиране с местната общност за подготовка на стратегията. Анкетите са изпратени по електронен път, както и на хартиен носител на максимален брой заинтересовани страни, като с цел по-широка достъпност, линк към анкетното проучване бе качен и на интернет страницата на МИГ „Кирково-Златоград“ и в социалните мрежи.

Анкетата достигна до голям брой заинтересовани страни и със съдействието на общинската администрация Кирково и Златоград и управителния съвет (УС) на МИГ „Кирково – Златоград“.

В настоящата част са обобщени и представени резултатите от проучването, които стоят в основата на разработената стратегическата рамка на СВОМР на МИГ „Кирково – Златоград“ за периода 2023-2027 г.

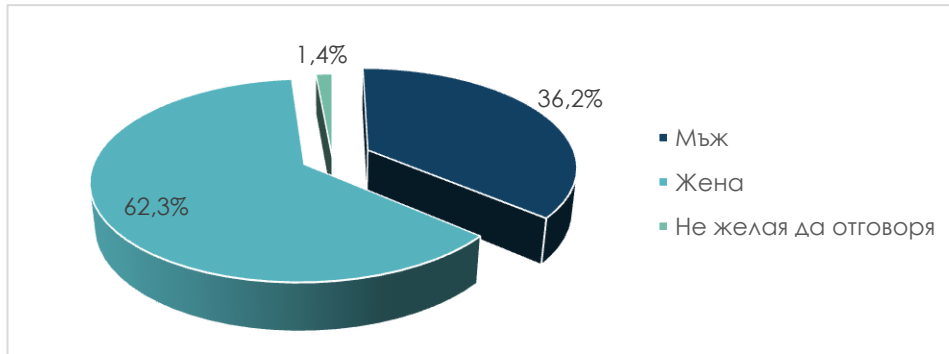
I. част: Обща информация за респондентите

В анкетното проучването се включиха общо 72 респондента. 61 % от анкетираните живеят в общински център, а останалите 39% в населено място извън него.

По отношение на половото разпределение, превес имат жените – 62.3 % от анкетираните, за сметка на мъжете – 36.2 %.

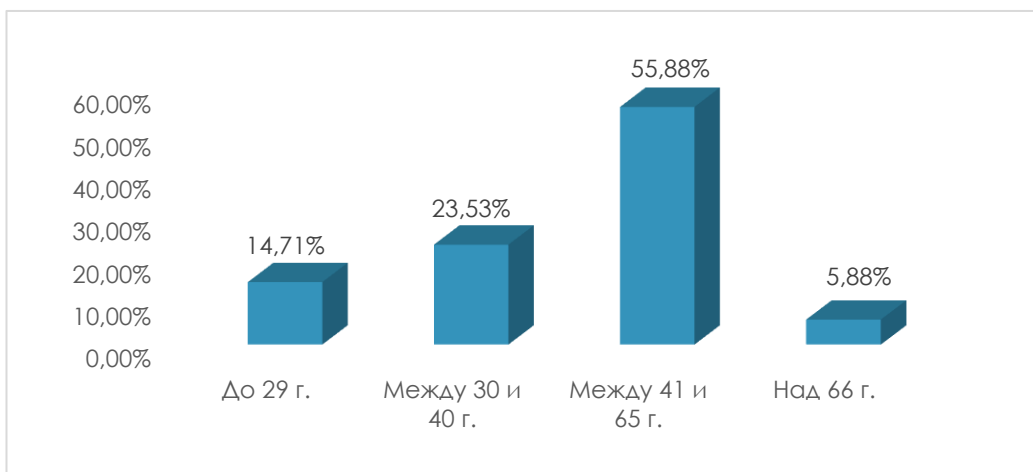

Фигура 3 Разпределение на анкетираните по пол, в % съотношение

Общо 55.9% от взелите участие в проучването са на възраст между 41 и 65 г. Процентът на участващите на възраст между 30 и 40 г. е 23.5%, а делът на младежите до 29 г. е 14.7%. Най - малък е делът на респондентите над 66 г. – 5.88 %. В заключение на тази статистика може да се каже, че анкетното проучване е обхванало основно лицата в трудоспособна възраст, вкл. младите хора до 29 г. Тази възрастови групи имат съществено значение за развитието на територията, икономиката и социалните системи. Същевременно представителите на тези групи са и потенциални бенефициенти по новата стратегия за ВОМР.

Фигура 4 Възрастова група на респондентите

II. част: - Информация за организацията, която представлявате

Общо 36 човека от анкетираните са посочили населено място на физическо/юридическо лице, 17 от които се намират в гр. Златоград, следвани от селата Бенковски, Долен и Старцево. Активност в проучването се регистрира и от селата Кирково, Тихомир, Чорбаджийско, Средско, Горно Кирково, Завоя и гр. Смолян. Активността за попълване на анкетата може да се приеме за задоволителна, тъй като отговаря на първоначално заложения минимум. Вземайки предвид и различните сектори, в които развиват дейност

www.eufunds.bg

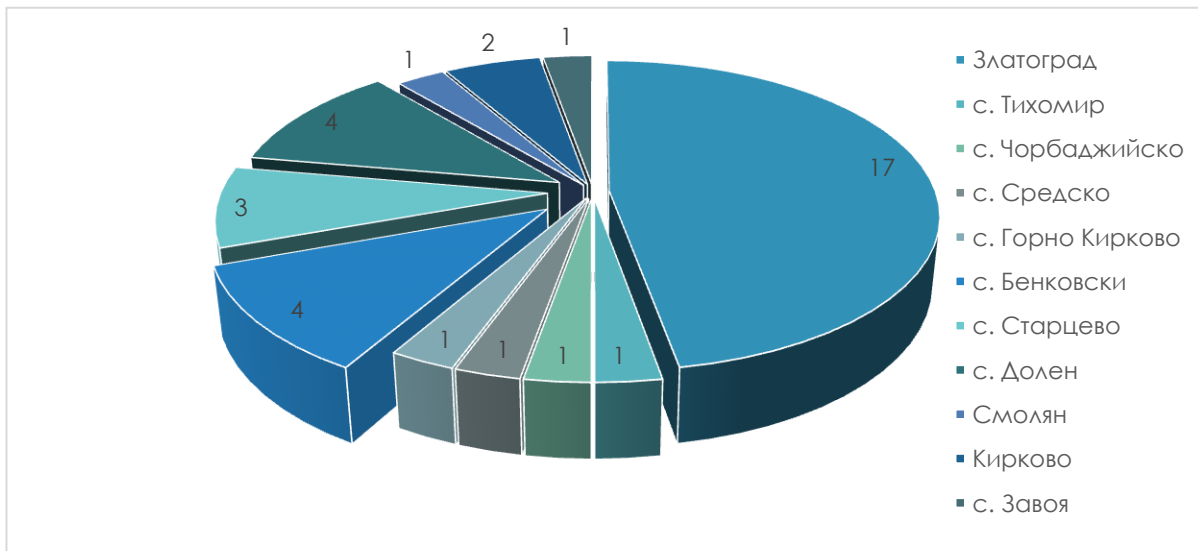
Под-мярка 19.1 „Помощ за подготовителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

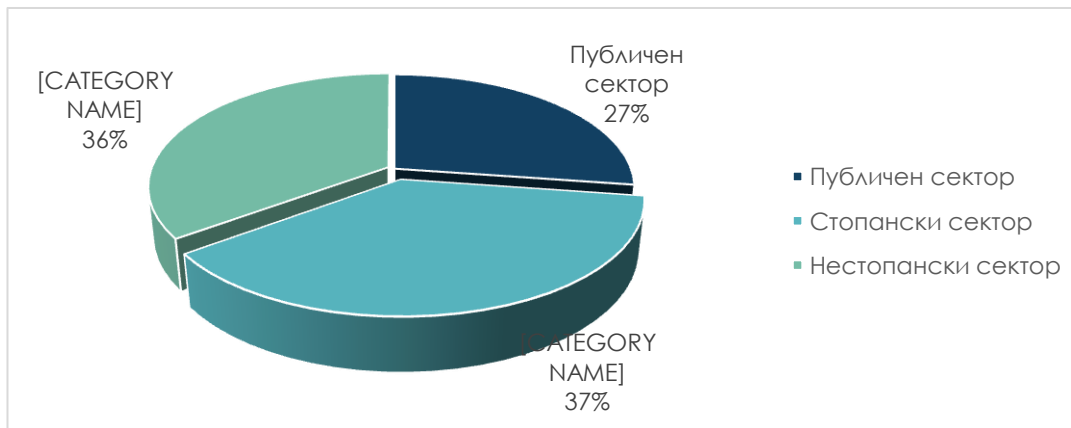
анкетираните, може да се счита, че получените мнения са достатъчно представителни за извличане на нужните изводи.

Фигура 5 Населено място на физическото/юридическо лице

В проучването са се включили хора от всички сектори (публичен, стопански и нестопански сектор), като най-много са представителите на стопанския сектор – 37% от респондентите, на второ място са представителите на нестопанския сектор (36 % от анкетираните), а на последно място тези на публичния сектор – 27%.

Фигура 6 Разпределение на респондентите взели участие в проучването по сектори

Публичния сектор има най-голяма представителност в проучването от страна на общините - 17%. Най-много анкетираните от нестопанския сектор са от Неправителствените организации – сдружения, фондации и др. – 19 човека или 24% от анкетираните. Стопанския сектор е най-силно представен от земеделските производители, малките и микро предприятия. В проучването са се включили още представители на училища, детски градини, читалища, социални заведения, физически лица и т.н. 6% от анкетираните са

www.eufunds.bg

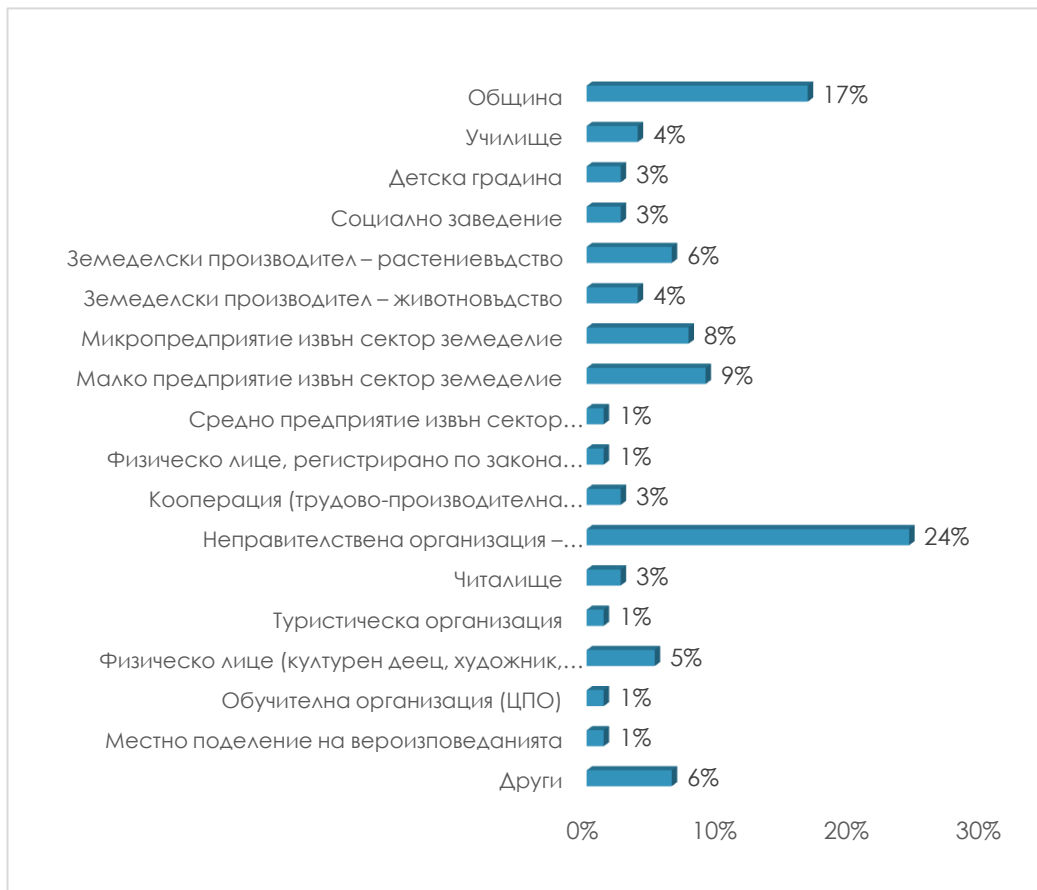
Под-мярка 19.1 „Помощ за подготовителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

посочили друг сектор на развитие, в т.ч. хотелиерство, ресторантьорство, държавна администрация, бизнес.

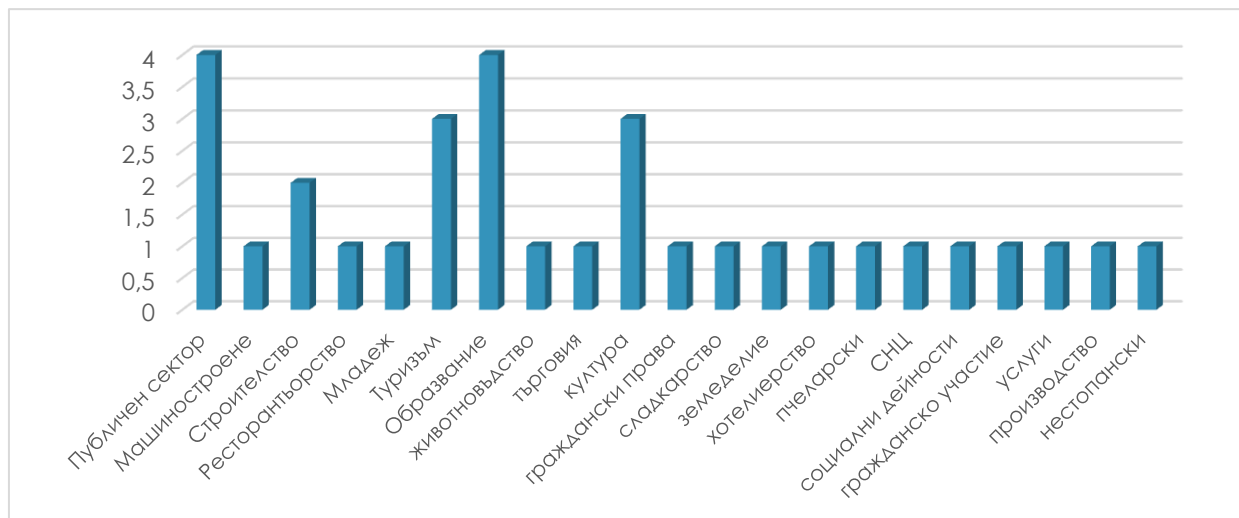
Фигура 7 Представители от различните сектори взели участие в проучването, в %

Като сектор, в които респондентите развиват дейност, анкетираните са посочили следното: публичен, машиностроене, строителство, ресторантьорство, туризъм, образование, животновъдство, търговия, култура, граждански права, сладкарство, земеделие, хотелиерство, пчеларски, СНЦ, социални дейности, гражданско участие, услуги, производство, нестопански.

Фигура 8 Сектор, в който развивате вашата дейност

Общо 15 земеделски производители са посочили сектор на развитие на дейността им. Разпределението на земеделските стопани по сектори, показва най-голям дял заети в сектор зеленчуци, медицински и етерично-маслени култури и биологично произведени продукти. Двама от земеделските производители са посочили други сектори на развитие (шафран и преработка на етерични масла и хранителен магазин). Част от респондентите са посочили няколко сектора на развитие.

Фигура 9 Ако сте земеделски производител, в кой от следните сектори развивате Вашата дейност

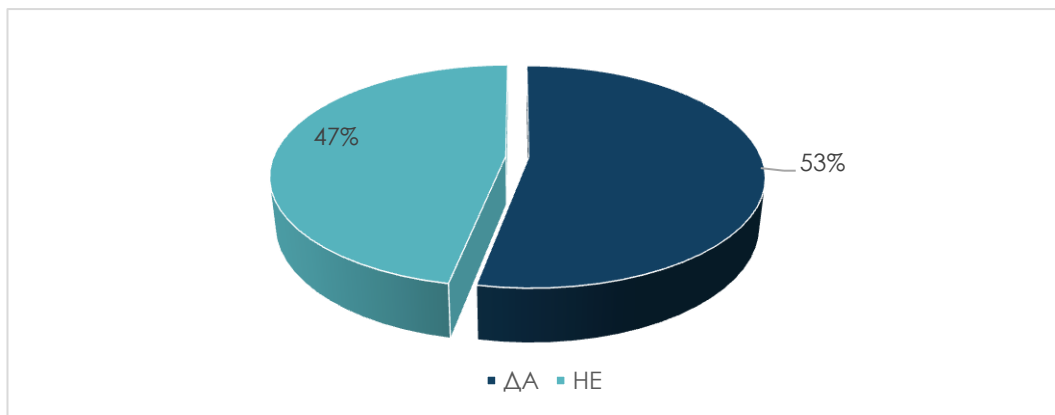

В заключение на събраната и представена информация по-горе може да се каже, че анкетното проучване е обхванало всички заинтересовани страни по сектори и дейности на развитие.

На въпроса дали респондентите са кандидатствали/ изпълнявали проект към стратегията за ВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“ в периода 2014 – 2020 г. или по друга програма, повече от половината анкетирани (53%) са отговорили положително.

Фигура 10 Кандидатствали/ изпълнявали ли сте проект към Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград в периода 2014 – 2023 г., или по друга програма, финансирана с фондове на ЕС? Ако да, моля дайте кратка информация за проекта (одобрен/ неодобрен/ изпълнен)

Основните мерки, по които са кандидатствали/изпълнявали проекти анкетираните, са както следва:

- мярка: 7.5.1. "Инвестиции за отдих и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство", Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.;
- мярка 6.4. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“, Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.;
- ИК-2 „Подобряване на производствения капацитет в МСП на територията на МИГ Кирково-Златоград“, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

Част от респондентите са посочили участие и по други програми на национално ниво. Двама от участниците в проучването са посочили, че са кандидатствали с проекти към МИГ, одобрени са и очакват сключване на договори.

Анализирайки резултатите от I и II част на проучването можем да направим следните изводи:

- ☝ Вземайки предвид анализиранията информация до момента можем да направим изводи, че регистрираната активност в проучването е задоволителна и покрива

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

предварително заложения минимум, необходим за представяне на надеждна информация.

- ☝ Обхванати са голям брой населени места на територията на МИГ. Освен общинските центрове, активност е регистрирана и от по-големите села в двете общини.
- ☝ Най-голям дял в проучването са взели лицата в трудоспособна възраст, вкл. младежи до 29 г., които са и потенциални бенефициенти по новата стратегия на МИГ.
- ☝ Анкетното проучване е обхванало идентифицираните лица от всички сектори (публичен, стопански и нестопански сектор). Тази представителна извадка дава възможност да разгледаме и направим изводи за ситуацията на територията на МИГ, потребностите на населението и възможностите за развитие от всички гледни точки.
- ☝ Повече от половината респонденти са изпълнявали европейски проекти през МИГ „Кирково - Златоград“ в периода 2014 – 2020 г. или на национално ниво, което само по себе си говори за познаване на подхода WOMP, оперативните програми и мерките. Опитът на тези респонденти и техните препоръки ще бъде изключително полезен при разработването на СВOMP и бъдещата работа на МИГ.

III. част: Моля, посочете на базата на Вашия опит и експертиза кои проблеми според Вас са характерни за община Кирково и Община Златоград.

Следващата част от анкетното проучване разглежда проблемите на територията на МИГ и тяхното приоритизиране според анкетираните. Екипа разработвал анкетната карта, предварително изведе проблемите на територията на двете общини, базирайки се на собствени проучвания, анализи, плановете за интегрирано развитие на двете общините и др., като в края на въпроса анкетирания има възможност да отправи допълнителни предложения. Посочени са общо осемнадесет проблема засягащи всички сектори на територията на МИГ, както следва:

- *Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от земеделския сектор, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и други.*
- *Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от хранително-вкусовата промишленост, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.*
- *Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от горския сектор, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване, производствена база, съвременни ИТ решения и др.*

----- www.eufunds.bg -----

Под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ
КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от преработващата промишленост, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от сектора на услугите, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване, производствена база, съвременни ИТ решения и др.
- Недостатъчно или липса на обучени кадри и човешки ресурси за нуждите на бизнеса.
- Недостатъчна конкурентоспособност на високотехнологичните сектори извън земеделието поради липса на иновационни дейности и внедряване на иновации в предприятията.
- Липса на достатъчно развити услуги в отделните населени места в сектори като здравеопазване, социални услуги, култура и др.
- Недостатъчно добре развита общинска инфраструктура, в т.ч. пътна, образователна, културна, социална, места за отдих и спорт.
- Недостатъчно социално включване на маргинализираните общности в икономическия и социалния живот на територията на МИГ.
- Липса на достъп до заетост на дългосрочно безработни, в т.ч. млади хора, хора в неравностойно положение, хора с увреждания, с основно и по-ниско образование и/или без квалификация.
- Недостатъчно развита социална икономика и социални предприятия на територията на МИГ.
- Недостатъчно адаптиране на работниците, предприятията и предприемачите към промените.
- Недостатъчна социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите.
- Наличие на проблеми на образователната интеграция на деца и ученици от уязвими групи в малки населени места.
- Липса на осведоменост на населението в подкрепа на опазване на биологичното разнообразие.
- Липса на осведоменост на населението за управлението на отпадъците.
- Липса на достатъчно инициативи за опазване и популяризиране на материалното и нематериалното културно-историческо наследство.

Приоритизирането на проблемите е осъществено посредством скала (от 1 до 5), където 5 е най-високата степен на сериозност на проблема.

Както е видно от Фигура 10 анкетираните са приоритизирали проблемите по следния начин:

Като най-сериозни се открояват следните **пет проблема**:

www.eufunds.bg

Под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

- Липса на достатъчно развити услуги в отделните населени места в сектори като здравеопазване, социални услуги, култура и др.
- Недостатъчно или липса на обучени кадри и човешки ресурси за нуждите на бизнеса.
- Липса на достатъчно инициативи за опазване и популяризиране на материалното и нематериалното културно-историческо наследство.
- Недостатъчна конкурентоспособност на високотехнологичните сектори извън земеделието поради липса на иновационни дейности и внедряване на иновации в предприятията.
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от земеделския сектор, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и други.

В по-малка степен, но също силно застъпени на територията на МИГ анкетиранияте са открили и проблемите свързани с:

- Недостатъчно адаптиране на работниците, предприятията и предприемачите към промените.
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от преработващата промишленост, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.
- Недостатъчно добре развита общинска инфраструктура, в т.ч. пътна, образователна, културна, социална, места за отдих и спорт.
- Липса на достъп до заетост на дългосрочно безработни, в т.ч. млади хора, хора в неравностойно положение, хора с увреждания, с основно и по-ниско образование и/или без квалификация.
- Липса на осведоменост на населението за управлението на отпадъците.
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от хранително-вкусовата промишленост, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.

С най-ниска степен на сериозност на територията на МИГ са регистрирани следните проблеми:

- Недостатъчна социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите.
- Наличие на проблеми на образователната интеграция на деца и ученици от уязвими групи в малки населени места.
- Недостатъчно социално включване на маргинализираните общности в икономическия и социалния живот на територията на МИГ.

www.eufunds.bg

Под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ
КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

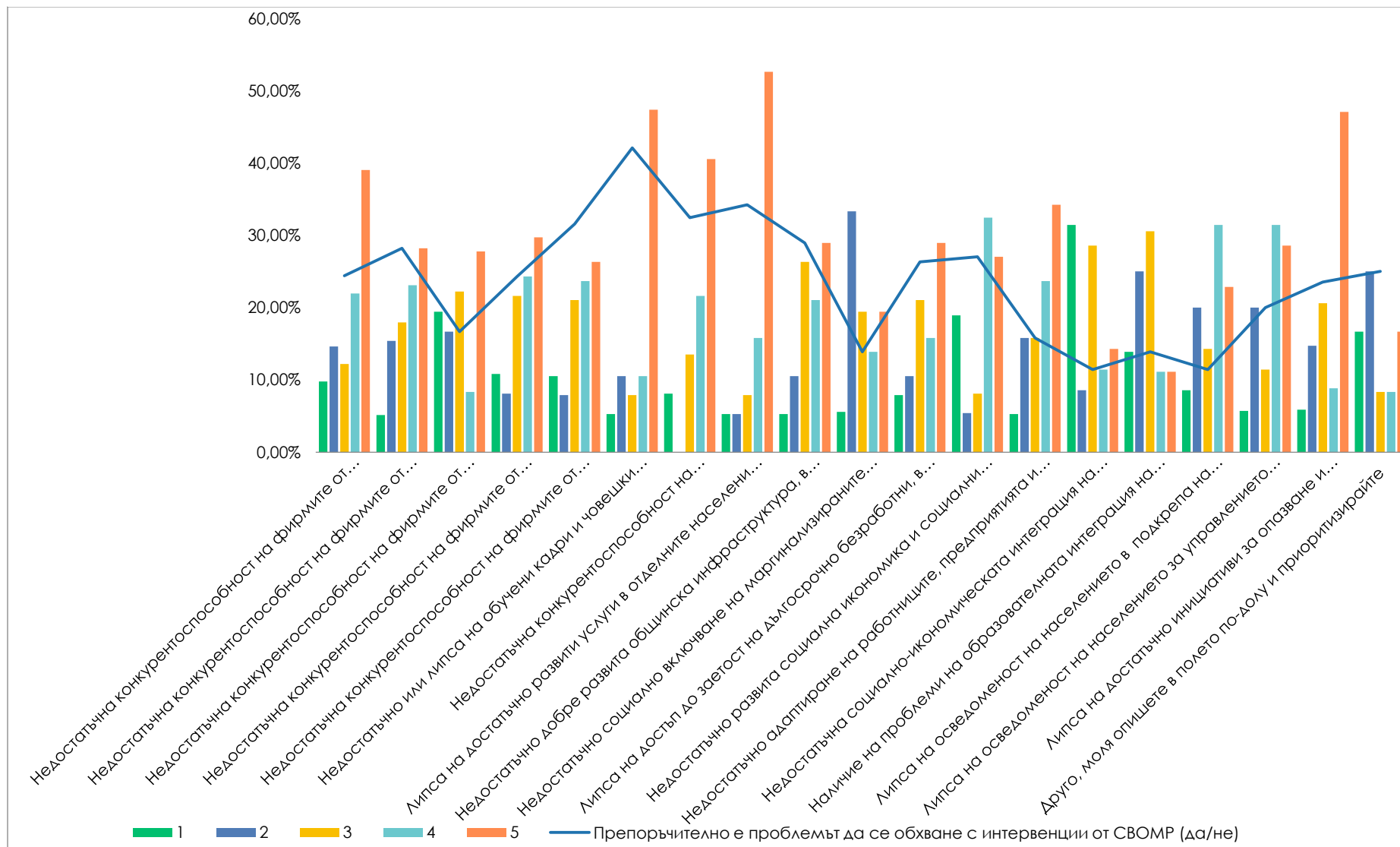
- Липса на осведоменост на населението в подкрепа на опазване на биологичното разнообразие.

Респондентите, считат, че всички идентифицирани проблеми по-горе, трябва да се адресират с интервенции от стратегията на ВОМР в новия програмен период. Това говори за изградено доверие към екипа на МИГ и неговата работа до момента.

Анкетираните са посочили и други проблеми на територията на МИГ, както следва:

- „Не правилно управление на средствата на общината“;
- „Липсата на инициативи за създаване на активно гражданско общество, което да се ангажира с развитието на конкретно населено място. Също така програми за развитие на туризма в региона“;
- „Липсата на младите хора да се развиват и поемат отговорност“;
- „Липса на културни мероприятия, събития. Слаба социализация на децата от малките населени места. Ниска посещаемост на събития като кино, театър. Недобри умения за комуникация“.

Фигура 11 Оценете посочените от Вас проблеми по скалата от 1 до 5, където 5 е най-високата степен на сериозност на проблема? Ако считате, че съответния проблем би следвало да се адресира с интервенции от стратегията за ВОМР, моля отбележете това в последната

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

Фигура 12 Оценка на проблемите на територията на МИГ

IV. част Области на интервенция, към които да бъде насочена Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ „Кирково – Златоград“

За целите на проучването бяха идентифицирани девет различни области на интервенции, като тяхната оценка и приоритизиране ще помогне за по-ясното дефиниране на приоритетите и целите, които трябва да залегнат в СВОМР, отговаряйки на нуждите и потребностите на местната общност. Целта на следващата част е да открие областите, които в най-голяма степен съответстват с потенциала за развитие на територията на МИГ. Предварително идентифицираните области на интервенция, са както следва:

- *Подобряване на условията на живот на териториите на местните общности.*

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

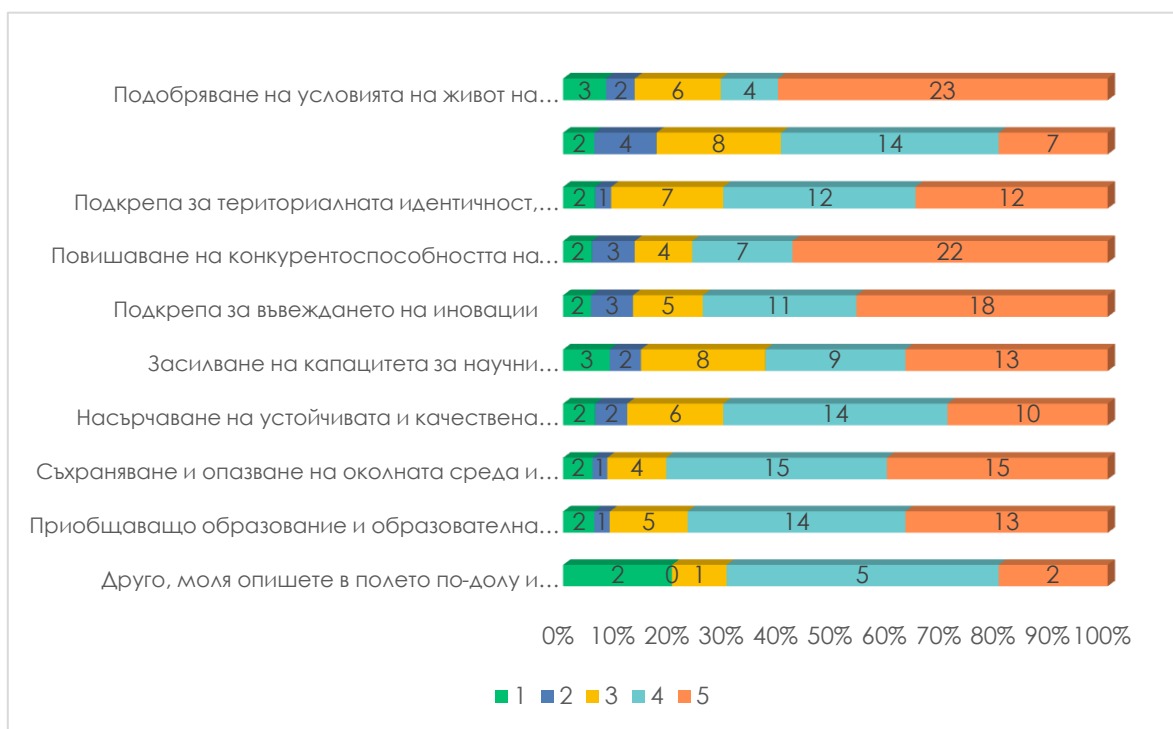
- *Създаване на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес, както и на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията, като основа за териториално развитие.*
- *Подкрепа за териториалната идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер.*
- *Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности.*
- *Подкрепа за въвеждането на иновации.*
- *Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии чрез подкрепа за иновации в предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика чрез подкрепа за инвестиции в предприятията с цел подобряване на ресурсната ефективност.*
- *Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и социално включване на уязвими и маргинализирани групи.*
- *Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство.*

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- Приобщаващо образование и образователна интеграция.

Фигура 13 Моля, приоритизирайте долу изброените области за интервенция, като ги оцените по скалата от 1 до 5, където 5 се отнася до най-високата степен на съответствие с потенциала за развитие на територията и с Вашето виждане за развитие на територията на МИГ

Видно от графиката по-горе респондентите са посочили като най-висока степен на съответствие с потенциала за развитие на територията на МИГ следните три области на интервенция: **„Подобряване на условията на живот на жителите на местните общности“**, **„Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности“**, както и **„Подкрепа за въвеждането на иновации“**.

Като не по-малко важна се откроява и **„Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство“**.

До голяма степен регистрираните области на интервенция съответстват на посочените проблеми на територията на МИГ.

Респондентите са описали и други области на интервенция, които според тях съответстват с потенциала за развитие на територията:

- **„Откриване на работни места“**;

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- „С повече грижа за деца и ученици да работим в посока изграждане на емоционална интелигентност и функционална грамотност“;
- „Подкрепа за стартиращ бизнес или за стартиране на нов бизнес“.

У. част Необходимост от мерки, които да бъдат включени в Стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ „Кирково – Златоград“

В следващата част въпросите са затворени с възможност за отбелязване на повече от един отговор, чиято цел е да посочат мерките от допустимите оперативни програмите, за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ.

Примерните мерки/интервенции са избрани спрямо предходния програмен период, като са съобразени и с наличните указания и документи, към момента на подготовката на проучването.

Видно от графиката по-долу участниците в проучването проявяват най-голям интерес към **Стратегическия план за развитие на земеделното и селските райони 2023 – 2027 г.** и смятат за необходимо почти всички мерки от плана, да бъдат включени в СВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“. След анализ на получената информация, може да обобщим, че най-необходими мерки на територията на МИГ според респондентите от СПРЗСР са: *„Инвестиции за отдих и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство“*, *„Дейности за запазване на духовния и културен живот на населението в селските райони“* и *„Инвестиции за неселскостопански дейности“*. Интересът към тези мерки е силно застъпен и в предходната СВОМР на МИГ „Кирково – Златоград“ 2014 – 2020 г., където са изпълнени множество успешни проекти.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

Фигура 14 Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Стратегическия план за развитие на земеделските и селските райони 2023 - 2027 г.

34-ма от анкетираните са приоритизирали мерките от СПРЗСР (Фигура 15). След обобщаване на данните става ясно, че респондентите са оценили с най-високата степен на необходимост (оценка 5) следните мерки: на първо място е мярката: „**Инвестиции в неселскостопански дейности**“ - общо 17 респондента. Следват мерките свързани с „**Инвестиции за отдих и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство**“ (15 респондента), „**Дейности за запазване на духовния и културен живот на населението в селските райони**“ (15 респондента), „**Подпомагане на малките земеделски стопанства**“ (13 респондента), „**Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура в селските райони**“ (11 респондента), „**Инвестиции в земеделски стопанства**“ (10 респондента). Към останалите мерки също има проявен интерес, но те не са толкова високо оценени. Като мерки с най-малка нужда на територията на МИГ се открояват тези свързани с инвестиции в горския сектор и първична преработка на дървесина.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

Фигура 15 Приоритизация на мерките от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ

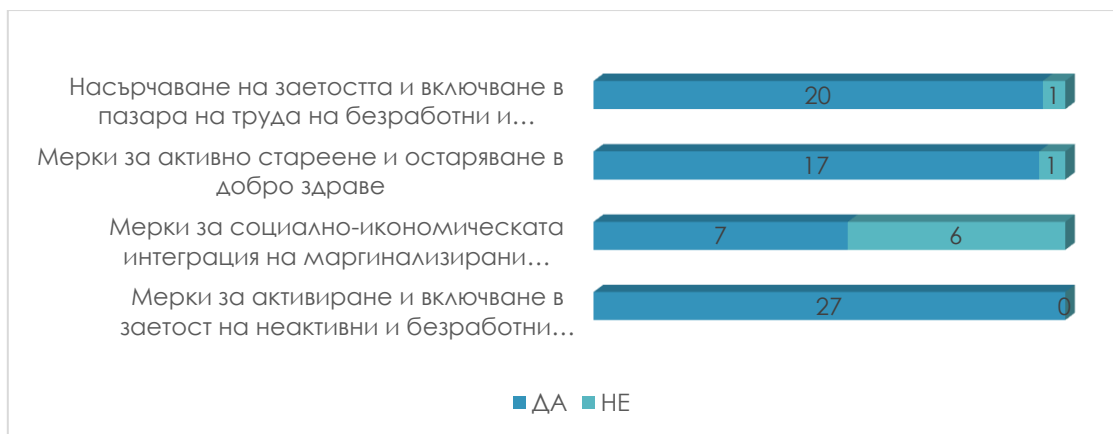

Фигура 16 Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г. илюстрира необходимостта от мерки по **Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027 г.** според анкетираните. Видно от графиката респондентите смятат, че мерките по програмата са силно необходими за територията на МИГ. От общо 32 човека отговорили на този въпрос, 27 са отбелязали като необходима мярката „**Мерки за активизиране и включване в заетост на неактивни и безработни младежи**“. 20 човека са отбелязали мярката „**Насърчаване на заетостта и включване в пазара на труда на безработни и неактивни лица и хора от уязвимите групи**“, а 17 „**Мерки за активно стареене и остаряване в добро здраве**“. Едва 7 човека са отбелязали като

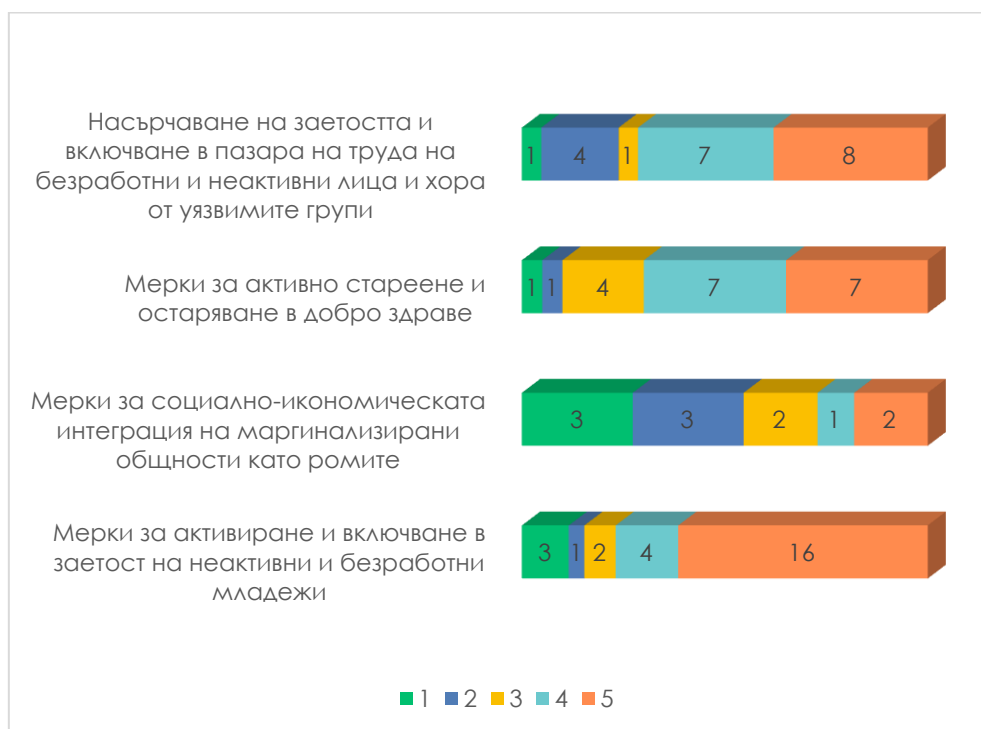

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
 Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
 мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“
 необходима мярката „**Мерки за социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите**“.

Фигура 16 Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г.

Фигура 17 Приоритизация на мерките от Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ

Респондентите са оценили с най-високата степен на необходимост (оценка 5) следните мерки: на първо място е необходимостта от мярката „**Мерки за активиране и включване в заетост на неактивни и безработни младежи**“ – 16 от респондентите са отбелязали тази мярката. На второ място е мярката „**Насърчаване на заетостта и**

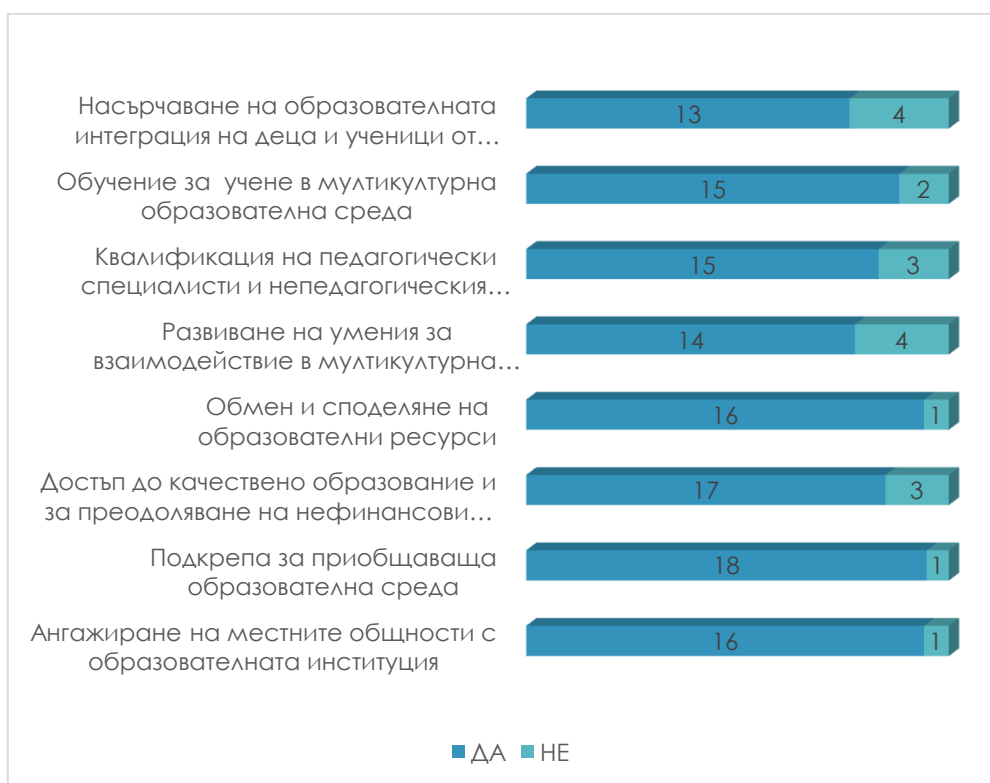
„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

включване в пазара на труда на безработни и неактивни лица и хора от уязвимите групи“, а на трето **„Мерки за активно стареене и остаряване в добро здраве“**.

Географските характеристики на региона и липсата на маргинализирани общности обуславят така определените мерки по ПРЧР.

Според 30 човека отговорили на следващия въпрос, мерките от **Програма „Образование“ 2021 – 2027 г.**, трябва да бъдат застъпени в СВОМР.

Фигура 18 Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма "Образование" за периода 2021 – 2027 г.

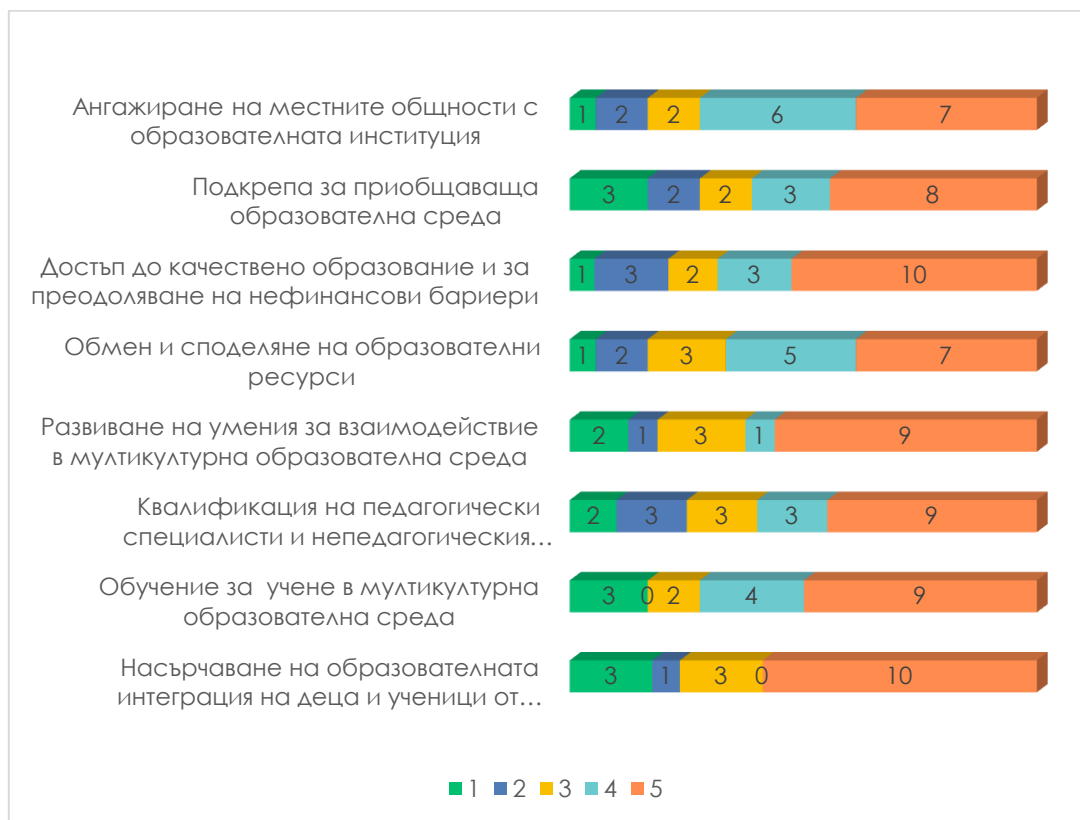

Анкетираните са определили като необходими всички мерки от програмата. С най-много отбелязвания (18) е мярката **„Подкрепа за приобщаваща образователна среда“**, следвана от **„Достъп до качествено образование и за преодоляване на нефинансови бариери“** (17 отбелязвания), **„Обмен и споделяне на образователни ресурси“** и **„Ангажиране на местните общности с образователната институция“** с по 16 отбелязвания.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

Фигура 19 Приоритизация на мерките от Програма „Образование“ за периода 2021 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ

Респондентите са оценили с най-високата степен на необходимост (оценка 5) следните мерки: на първо място с по 10 отбелязвания са мерките **„Насърчаване на образователната интеграция на деца и ученици от уязвими групи в малки населени места“** и **„Достъп до качествено образование и за преодоляване на нефинансови бариери“**. С по 9 отбелязвания са мерките **„Обучение за учене в мултикултурна образователна среда“**, **„Квалификация на педагогически специалисти и непедагогическия персонал, вкл. образователните медиатори за работа в мултикултурна образователна среда“**, **„Развиване на умения за взаимодействие в мултикултурна образователна среда“**.

Според анкетиранияте и видно от Фигура 19, мерките от **Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 – 2027 г.**, са силно необходими за развитието на територията.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

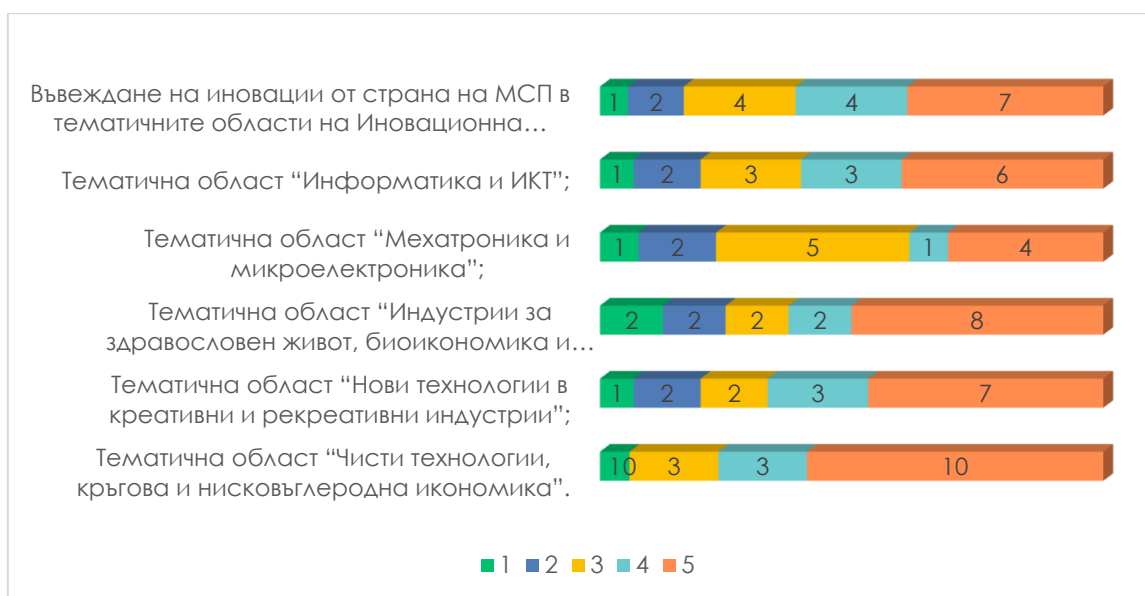
Фигура 20 **Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" за периода 2021 – 2027 г.**

27 човека са отговорили на този въпрос, като с най-много отбелязвания (16) е мярката „Тематична област **“Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика”**, следвана от „Въвеждане на иновации от страна на МСП в тематичните области на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г.“ (15) и „Тематична област **“Информатика и ИКТ”** (14).

Респондентите са оценили с най-високата степен на необходимост (оценка 5) като най-необходима мярката „Тематична област **“Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика”**.

Фигура 21 **Приоритизация на мерките от Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027 г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ**

----- www.eufunds.bg -----
Под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярката 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

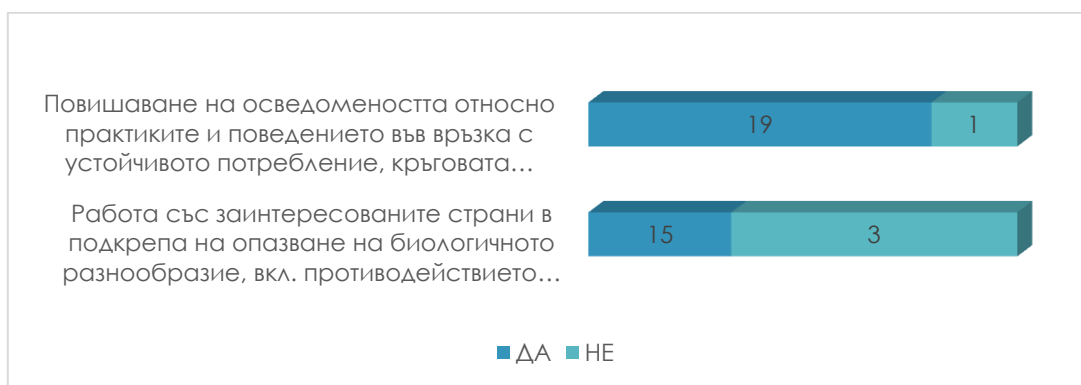

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

Общо 23 човека са отговорили на въпроса дали има необходимост от мерки по **Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.**, като с най-голяма необходимост на територията на МИГ е оценена мярката *„Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението“* (19 отбелязвания).

При приоритизирането на мерките отново мярката за повишаване на осведомеността е посочена като приоритетна с 11 отбелязвания.

Фигура 22 Необходимост на мерки на територията на МИГ "Кирково - Златоград" от Програма "Околна среда" за периода 2021 – 2027 г.

Фигура 23 Приоритизация на мерките от Програма „Околна среда“ за периода 2021 – 2027г., за които респондентите смятат, че има най-голяма нужда на територията на МИГ

Проектните идеи, които респондентите са записали в анкетната карта са изброени по-долу, както следва:

- „Създаване на еко и велоалея от "Бял Камък" до "Белите Камъни" - създаване на места за отдих (пейки, беседки - близо до чешми), обозначаване на терена и завършек на Марузова чука с наблюдателна площадка - тип вишка с изглед към Бяло море и красивата Родопска планина“.

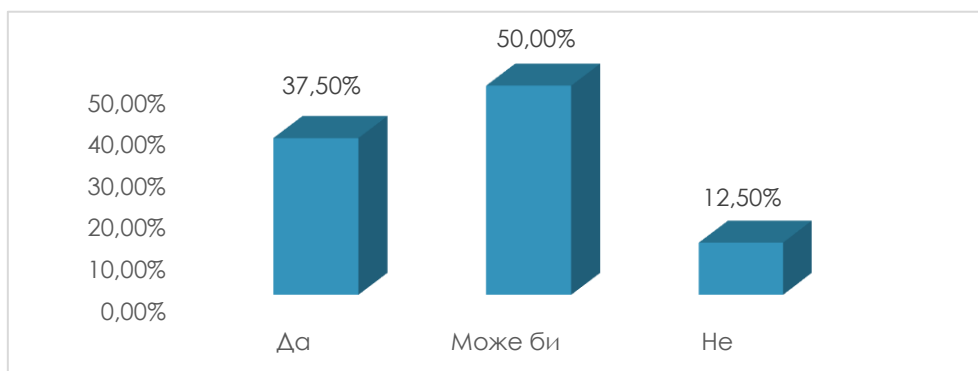

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- „Провеждане на детски лагери, тъй като имаме невероятна природа, леглови капацитет, туристически и спортни бази“.
- „Добив на шафран“.
- „Смятам, че трябва да се направят ремонтни дейности на една емблематична сграда за с. Бенковски, а именно - Младежкия дом, за да може той да се превърне в една развита културно - образователна институция. Тези действия и мерки са нужни, за да има място където децата и младежите да развиват своите способности и да се забавляват“.
- „Нямаме конкретна идея, но бихме работили по проект за културно, емоционално и духовно израстване на учениците от СУ "Отец Паисий" Кирково. Има деца, които не са ходили на кино и не знаят как да се държат. Има деца, които не са били в ресторант и не знаят как да се държат там. Има много дейности, които общността може да предложи на децата от малките населени места, дори и да не са от малцинствени групи. По отношение на функционалната грамотност също могат да се предложат много дейности, даващи им "житейски уроци“.
- „Повишаване на енергийна ефективност на сгради в сферата на Туризма-Хотелиерство и Ресторантьорство“.

Нагласите на респондентите относно необходимостта от въвеждане на иновации в селското стопанство на територията на МИГ са по-скоро положителни. 50 % от анкетираните са отговорили с „може би“, а 37.50 % с „да“.

Фигура 24 Считате ли, че има необходимост от въвеждане на иновации в селското стопанство на територията на МИГ?

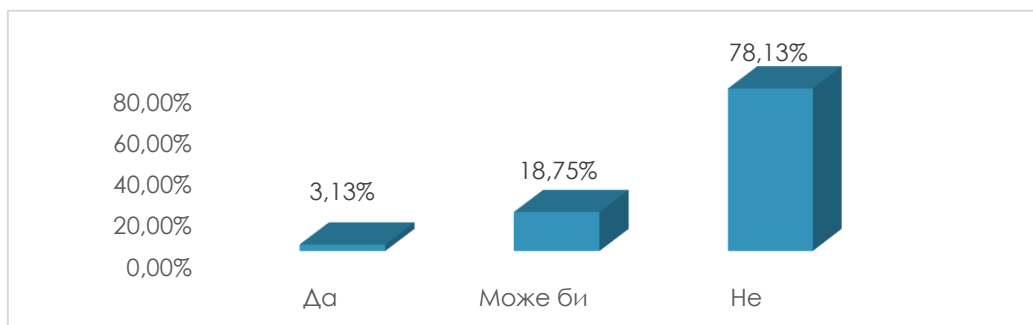

Сътрудничеството в различните му форми има много предимства, ето защо екипа на изпълнителя включи въпрос в анкетната карта относно евентуалните идеи на респондентите за създаването и/или участието им в кълъстери. На въпроса дали респондентите имат идеи за създаване и/или участие в кълъстери, групи или организации на земеделските производители 78.13% отговарят с „не“, а едва 18.75% с „може би“. Въпреки безспорните предимства от сдружаването, явно местната общност

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“
на територията на МИГ все още не е готова и няма желание за участие в подобен вид
сътрудничество.

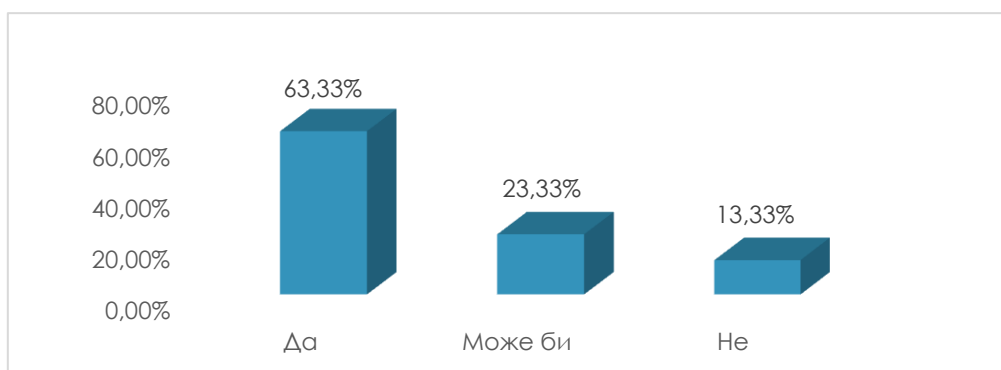
Фигура 25 Имате ли идея за създаване и/или участие в кълъстери, групи или организации на земеделски производители?

Според указанията към МИГ, през периода 2023 – 2027 г. в стратегиите за ВОМР ще могат да се включат дейности, насочени към създаване на „Интелигентни селища“ („Smart - Villages“), като тези дейности следва да съответстват на Регламент (ЕС) № 2021/2115.

На въпроса дали има потенциал за включване на дейности в СВОМР, насочени към създаване на „интелигентни селища“ – 63.33 % от анкетираните са отговорили с „да“, а 23.33% с „може би“.

Фигура 26 Според Вас има ли потенциал за включване на дейности в СВОМР, насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart - villages“) на територията на МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД?

В следствие от анкетното проучване бяха регистрирани следните препоръки и предложения от страна на респондентите:

- „Инвестиция в неформално образование на младите хора, вкл. кариерно ориентиране и обучения по "професиите на бъдещето““.
- „Специално за община Златоград - трябва да се търсят фондове, които финансират туризма, залесяване и опазване на околната среда“.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- „Проекти, които ще обслужват голяма част от населението на общината инфраструктура социална и техническа, а не индивидуални проекти.
- „За развитие на културните и образователни институции в с. Бенковски“
- „Максимално използване на възможностите на програма "Образование", за да се вдигне нивото на общността“.
- „Да има "иновативна" мярка, като 7.5 от предната Стратегия“.
- „Увеличаване на БФП-то по всички процедури до 200 000 евро или *De minimis*“.

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ РАБОТНИ СРЕЩИ

За целите на настоящото проучване се проведеха две работни срещи на територията на Община Кирково и Община Златоград. Събитията бяха през м. юни 2023 г., като за тях местната общност беше предварително информирана и поканена посредством съобщения на интернет страницата на МИГ „Кирково - Златоград“ и социалните мрежи. Покани за участие в срещите бяха отправени и по време на другите събития част от дейностите по разработването на Стратегията за ВОМР, в т.ч. обучения на местни лидери и обучения на екипа на МИГ.

Срещите са част от задължителните елементи при разработването на СВОМР. Целта на тези събития бе консултиране подготовката на СВОМР с местната общност за обсъждане програмите, които ще залегнат в Стратегията и разпределението на финансовия ресурс и идентифициране на потребности на местната общност.

По време на срещите присъстваха повече от 30 човека представители на различните сектори – публичен сектор (вкл. директори на дирекции в общинската администрация, експерти, кметове), земеделски производители, нестопански организации, еднолични търговци, читалища и др. Пред присъстващите бе представена кратка информация за изпълнението на СВОМР от предходния програмен период на МИГ, подхода ВОМР, финансиращите фондове, оперативните програми, както и спецификите и новостите в новия програмен период за изпълнение разработване и изпълнение на стратегията. Участниците бяха запознати със задължителните елементи при разработването на СВОМР, както и с процеса по разработването, основните дейности и предстоящи събития.

На срещите се представиха и обсъдиха подробно изискванията към мерките в СВОМР, посочиха се примерните интервенции и техния индикативен финансов ресурс по допустимите оперативни програми: Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027г., Програма „Развитие на човешките ресурси“, Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 – 2027 г., както и Програма „Образование“ 2021 – 2027 г.

Успоредно с представянето на интервенциите течеше и дискусия, в която се включиха всички присъстващи. Имаше множество въпроси, коментари, регистрирани проблеми и

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

направени предложения, които са свързани с разработването и реализацията на СВОМР.

В резултат от проведените срещи бяха идентифицирани следните мерки от различните оперативни програми, които да залегнат в новата СВОМР. Мерките отразяват изцяло потребностите на населението и тенденциите за развитие на територията:

Най-голям интерес участниците в срещите проявиха към **Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г.**, където е заделен и най-големият финансов ресурс - около 3 млн. евро за територията на МИГ „Кирково - Златоград“.

Като най-необходими за територията на МИГ бяха открити следните мерки:

- Мярка „**Инвестиции в неселскостопански дейности**“, тази мярка е много успешна в СВОМР на МИГ „Кирково - Златоград“ 2014-2020 г. и нейната необходимост и в следващата стратегия е от изключителна важност за развитието на територията и подпомагане на бизнеса. Бяха направени предложения за увеличение на общия бюджет по тази мярка, за сметка на останалите, както и да се намали или изцяло да се премахне минималния праг;
- Мярка „**Инвестиции за отдых и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство**“ – Също много успешна мярка в предходната стратегия. Участващите в работните срещи изразиха мнение, че мярката е необходима за развитието на туризма в района. Предвид, че все още не е ясно дали мерки свързани с туризма ще са допустими в СВОМР, включването на тази мярка остава под въпрос, въпреки големия интерес към нея;
- Мярка „**Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура в селските райони, с изключение на пътища и ВиК системи**“ – тази мярка е насочена към общините като допустими бенефициенти. Представителите на публичния сектор изразиха готовност за реализиране на подобен тип мерки, предвид необходимостта от подобряване и инвестиции в основните услуги, необходими за развитието на територията на МИГ. При изпълнението на подобен тип мерки всички заинтересовани страни са облагодетелствани и резултатите са видими. Общините са доказали своя опит и професионализъм в изпълнението на подобен тип мерки и имат нужния капацитет за успешното изпълнение на такива проекти. Въпреки изключването на ВиК и пътищата желанието на присъстващите бе бюджета по тази мярка да се увеличи, защото за жителите на територията на МИГ това е особено важно, тъй като ще подобри качеството на живот на цялото население.
- Дейности за „**Интелигентни селища**“ – присъстващите в работните срещи споделиха желанието и потребностите на населението от дейности насочени към интелигентни селища. Бяха дадени предложения за проекти свързани с:

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

дигитализиране на библиотечния фонд, превенция на населението чрез ранен скрининг, електрически рикши/тротинетки/автомобили и др.

По-малък интерес бе проявен към мерките „**Инвестиции в земеделски стопанства, свързани със социално земеделие и колективни инвестиции**“ и „**Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти**“, предвид интензитета на помощта, които към момента се очаква да бъде 50% от общата стойност на проектите.

В миналия програмен период най-голям интерес от селскостопанския сектор е имало към мярката за закупуване на техника, която не се предвижда да бъде включена в новия програмен период. Присъстващите изразиха недоволство и споделиха притесненията си относно обвързването на земеделието със социалните услуги.

Въпреки това подобен тип мерки са важни за развитието на земеделието и тяхното включване в СВОМР е необходимо.

От Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 - 2027 г. бяха изведени следните мерки, към които бе проявен с най-голям интерес от населението на МИГ:

- „**Насърчаване на заетостта и включване в пазара на труда на безработни и неактивни лица и хора от уязвимите групи**“
- „**Мерки за активно стареене и остаряване в добро здраве**“ и
- „**Мерки за активиране и включване в заетост на неактивни и безработни младежи**“.

Програма „Образование“ 2021 – 2027 г.

По време на проведените работни срещи нямаше представители на образователните институции на територията на МИГ. За да се събере информация за нуждите на идентифицираните заинтересовани страни и да се включи мнението им в анализа, бяха изпратени запитвания по мейл с конкретните мерки от оперативната програма, с молба за мнение и приоритизиране на мерките според нуждите. В резултат от получените отговори, бяха открити следните три мерки:

- Мярка „**Квалификация на педагогически специалисти и непедагогическия персонал, вкл. образователните медиатори за работа в мултикултурна образователна среда**“
- Мярка „**Достъп до качествено образование и за преодоляване на нефинансови бариери**“
- Мярка „**Подкрепа за приобщаваща образователна среда**“

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027г.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- Тематична област “Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”;

Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

- Мярка „Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението“

В резултат от срещите бе очертана и стратегическата рамка на МИГ „Кирково - Златоград“, която включва стратегическите приоритети и цели на района през следващия програмен период насочени към конкурентоспособност на местната икономика, подобряване условията на живот на територията на МИГ и развитие на човешкия потенциал.

IV. ПРОГРАМИ И МЕРКИ С ВИСОК ПОТЕНЦИАЛ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО СВОМР

В резултат от проведеното проучване и получените и обобщени по-горе резултати, могат да се изведат следните програми и мерки с най-висок потенциал за кандидатстване по СВОМР на МИГ „Кирково – Златоград“ през новия програмен период.

Безспорно местната общност иска разработената стратегия да бъде многофондова.

Най-голям интерес участниците проявяват към Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г., където е и най-големият финансов ресурс от около 3 млн. евро за територията на МИГ „Кирково - Златоград“. Като най-важни и необходими на територията на двете общини се явяват следните мерки от плана:

- Мярка „Инвестиции в неселскостопански дейности“ – финансовия ресурс по тази мярка, трябва да бъде увеличен, а минималния праг премахнат. Допустимите дейности обхващат голям брой заинтересовани страни, потенциални бенефициенти;
- Мярка „Инвестиции за отдых и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство“;
- Мярка „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура в селските райони, с изключение на пътища и ВиК системи“ – Инвестиции в основните услуги са изключително важни и необходими на територията на МИГ. Бюджета по тази мярка, трябва да бъде увеличен;
- Мярка „Дейности за запазване на духовния и културен живот на населението в селските райони“
- Мярка „Подпомагане на малки земеделски стопанства“
- Дейности за “Интелигенти селища”

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- „Инвестиции в земеделски стопанства, свързани със социално земеделие и колективни инвестиции”
- „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти”.

От Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 - 2027 г. бяха изведени следните мерки с най-голям интерес за населението на МИГ:

- Мярка „Насърчаване на заетостта и включване в пазара на труда на безработни и неактивни лица и хора от уязвимите групи“
- Мярка „Мерки за активно стареене и остаряване в добро здраве“
- Мярка „Мерки за активиране и включване в заетост на неактивни и безработни младежи“.

Програма „Образование“ 2021 – 2027 г.

- Мярка „Квалификация на педагогически специалисти и непедагогическия персонал, вкл. образователните медиатори за работа в мултикултурна образователна среда“
- Мярка „Достъп до качествено образование и за преодоляване на нефинансови бариери“
- Мярка „Подкрепа за приобщаваща образователна среда“

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027г.

- Тематична област “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика”.
- Тематична област “Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”;
- Тематична област “Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии”;
- Тематична област “Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии”;

Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

- Мярка „Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението“;
- Мярка „Работа със заинтересованите страни в подкрепа на опазване на биологичното разнообразие, вкл. противодействието срещу браконьерството, трафика и незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна“

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

В допълнение може да се каже, че изведените мерки от анкетното проучване и тези от работните срещи се припокриват.

V. ИДЕНТИФИЦИРАНИ ПРОБЛЕМИ И ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД“

В резултат от проучването бяха идентифицирани следните проблеми на територията на МИГ:

- Липса на достатъчно развити услуги в отделните населени места в сектори като здравеопазване, социални услуги, култура и др.
- Недостатъчно или липса на обучени кадри и човешки ресурси за нуждите на бизнеса.
- Липса на достатъчно инициативи за опазване и популяризиране на материалното и нематериалното културно-историческо наследство.
- Недостатъчна конкурентоспособност на високотехнологичните сектори извън земеделието поради липса на иновационни дейности и внедряване на иновации в предприятията.
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от земеделския сектор, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и други.
- Недостатъчно адаптиране на работниците, предприятията и предприемачите към промените.
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от преработващата промишленост, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.
- Недостатъчно добре развита общинска инфраструктура, в т.ч. пътна, образователна, културна, социална, места за отдих и спорт.
- Липса на достъп до заетост на дългосрочно безработни, в т.ч. млади хора, хора в неравностойно положение, хора с увреждания, с основно и по-ниско образование и/или без квалификация.
- Липса на осведоменост на населението за управлението на отпадъците.
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от хранително-вкусовата промишленост, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

След проведеното проучване, идентифицираните проблеми и последващия анализ на получените резултати, бяха идентифицирани следните потребности на населението на територията на МИГ „Кирково - Златоград“:

- Необходимост от инвестиции в неселскостопански дейности.
- Необходимост от инвестиции в земеделието, вкл. в малки земеделски стопанства.
- Потребност от подобряване на условията на живот на териториите на местните общности, вкл. чрез мерки за опазване и популяризиране на материалното и нематериалното културно-историческо наследство на територията на МИГ, дейности за запазване на духовния и културен живот на населението, развитие на услугите в отделните населени места в сектори като здравеопазване.
- Потребност от подобряване достъпа до социални услуги, култура и др., включително чрез развитие на общинска инфраструктура, в т.ч. пътна, образователна, културна, социална, места за отдих и спорт.
- Населението на територията на МИГ има необходимост от достъп до заетост на дългосрочно безработните, в т.ч. млади хора, хора в неравностойно положение, хора с увреждания, с основно и по-ниско образование и/или без квалификация.
- Регистрирана е необходимост от разширяване на производствените дейности.
- Потребност от качествено образование отговарящо на нуждите на бизнеса.
- Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности, вкл. чрез инвестиции в производствена инфраструктура, модернизация и високотехнологично оборудване, вкл. въвеждането на иновации.
- Съхраняване и опазване на околната среда вкл., чрез инвестиции в мерки за осведоменост на населението относно управлението на отпадъците.
- Остарялата производствена база и липсата на качество и разнообразие в произведената продукция. Създаването на неземеделски микропредприятия в секторите с висок потенциал за развитие (туризъм, услуги и т.н.) е от съществено значение за подпомагане процеса на диверсификация на местната икономика, което е особено важно за общините.
- Идентифицираните проблеми на малките и средни предприятия след направеното анкетно проучване показва необходимостта от разширяването на производственият процес, подобряване на технологиите и модернизация на техническия инвентар.
- Предприятията отбелязват като съществен проблем за нормалното им функциониране намирането на квалифицирани кадри в различни отрасли, затова е необходимо професионалното обучение и квалифициране на работната ръка.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- Стимулирането на инвестиции в отраслите ще допринесе за икономическото развитие и ограничаване на безработицата на територията на МИГ Кирково – Златоград.

VI. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

В резултат от проучването и анализа на получените данни може да се направят няколко основни извода:

- Идентифицирането на заинтересованите страни и включването им в консултирането на разработваната стратегия допринася за спазване на подхода „отдолу-нагоре“ и е съществено важно за отразяване на реалната ситуация на територията, както и за идентифицирането на проблемите и потребностите на територията на МИГ.
- Качеството на стратегията и адаптирането ѝ към потребностите на населението е от изключителна важност за развитието на територията и насърчаване на заетостта, растежа, социалното приобщаване и местното развитие в селските райони.

По отношение на самото проучване, могат да се направят следните изводи:

- 👉 Регистрираната активност в проучването е задоволителна и покрива предварително заложения минимум, необходим за представяне на надеждна информация.
- 👉 Обхванати са голям брой населени места на територията на МИГ. Освен общинските центрове, активност е регистрирана и от по-големите села в двете общини.
- 👉 Най-голям дял в проучването са взели лицата в трудоспособна възраст, вкл. младежи до 29 г., които са и потенциални бенефициенти по новата стратегия на МИГ.
- 👉 Анкетното проучване е обхванало идентифицираните лица от всички сектори (публичен, стопански и нестопански сектор).
- 👉 Повече от половината респонденти са изпълнявали европейски проекти през МИГ „Кирково - Златоград“ в периода 2014 – 2020 г. или на национално ниво, което само по себе си говори за познаване на подхода ВОМР, оперативните програми и мерките.
- 👉 Изведени и приоритизирани са конкретни проблеми на територията на МИГ.
- 👉 Изведени и приоритизирани са необходимите области на интервенция, съответстващи в най-голяма степен с потенциала за развитие на територията.
- 👉 Разгледани са всички оперативни програми и възможните мерки/интервенции по всяка една от тях.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- ☝ Получени са проектни идеи за територията на МИГ.
- ☝ Получени са препоръки и коментари от страна на респондентите.
- ☝ Идентифицирани са потребностите на територията.

По отношение на получените резултати:

- Територията на МИГ разполага с добре развити сектори, способни да изпълняват проекти по СВOMP.
- Реализирани са редица успешни проекти през програмен период 2014-2020 г., както от СВOMP на МИГ, така и на национално ниво.
- Общото мнение на местната общност е че стратегията за ВOMP, трябва да бъде многофондова.
- Идентифицираните проблеми от анкетираните и приоритизираните областите на интервенция съответстват на потенциала на територията и избраните в последствие мерки.
- Има заявен интерес от анкетираните по всички оперативни програми и към повечето мерки в тях.
- Заинтересованите страни изявяват интерес към въвеждането на иновации и нови технологии с цел повишаване конкурентоспособността на местната икономика.
- На територията на МИГ няма заинтересовани лица от създаване и/или участие в клъстери.
- Анкетираните смятат, че на територията на МИГ, трябва да се изпълняват дейности свързани с „интелигентни селища“.

В заключение може да се даде препоръка относно процесът на взаимодействие между МИГ и местната общност. Той трябва да продължи да се задълбочава и укрепва, като по този начин да се гарантира единство по най-важните за развитието на територията въпроси.

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

АНКЕТНА КАРТА

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РЕСПОНДЕНТИТЕ

1.1 Вашият пол е:

- Мъж
- Жена
- Не желая да отговоря

1.2 Вашата възраст е:

- До 29 г.
- Между 30 и 40 г.
- Между 41 и 65 г.
- Над 66 г.

1.3 Вие живеете в:

- Общински център
- Населено място извън общинския център

II. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА, КОЯТО ПРЕДСТАВЛЯВАТЕ

2.1 Вие сте представител на:

ПУБЛИЧЕН СЕКТОР

- Община
- Кметство
- Училище
- Детска градина
- Социално заведение
- Здравно заведение
- Друг публичен орган. Моля посочете

СТОПАНСКИ СЕКТОР

- Земеделски производител – растениевъдство
- Земеделски производител – животновъдство
- Преработвател на земеделска продукция
- Микропредприятие извън сектор земеделие

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-
мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

- Малко предприятие извън сектор земеделие
- Средно предприятие извън сектор земеделие
- Голямо предприятие извън сектор земеделие
- Физическо лице, регистрирано по закона за занаятите
- Кооперация (трудова-производителна кооперация и др.)
- Друго – моля, посочете:

НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР

- Неправителствена организация – сдружение, фондация и др.
- Читалище
- Спортен клуб
- Туристическа организация
- Физическо лице (културен деец, художник, представител на гражданското общество и т.н.)
- Обучителна организация (ЦПО)
- Местно поделение на вероизповеданията

Друго – моля, посочете:

2.2 Населено място на физическото/юридическото лице:

2.3 Сектор, в който развивате Вашата дейност:

Ако сте земеделски производител, в кой от следните сектори развивате Вашата дейност:

☐ Зърнено-житни култури;	☐ Винено грозде;
☐ Медицински и етерично-маслени култури;	☐ Яйца;
☐ Зърнено-бобови култури;	☐ Плодове;
☐ Технически култури, с изключение на тютюн;	☐ Зеленчуци;
☐ Картофи;	☐ Животновъдство;
☐ Мляко;	☐ Друго – моля, посочете:
☐ Месо;	
☐ Мед;	
☐ Биологично произведени продукти;	

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-мярка
19.1 „Помощ за подготвителни дейности“

2.4 Кандидатствали/ изпълнявали ли сте проект към Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград в периода 2014 – 2023 г., или по друга програма, финансирана с фондове на ЕС? Ако да, моля дайте кратка информация за проекта (одобрен/неодобрен/ изпълнен/ в процес на изпълнение), както и основни дейности:

III. МОЛЯ, ПОСОЧЕТЕ НА БАЗАТА НА ВАШИЯ ОПИТ И ЕКСПЕРТИЗА КОИ ПРОБЛЕМИ СПОРЕД ВАС СА ХАРАКТЕРНИ ЗА ОБЩИНА КИРКОВО И ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД.

3.1. Оценете посочените от Вас проблеми по скалата от 1 до 5, където 5 е най-високата степен на сериозност на проблема? Ако считате, че съответния проблем би следвало да се адресира с интервенции от стратегията за ВОМР, моля отбележете това в последната колона.

Проблеми	1	2	3	4	5	Препоръчително е проблемът да се обхване с интервенции от СВОМР (да/не)
Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от земеделския сектор, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и други.						
Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от хранително-вкусовата промишленост, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.						
Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от горския сектор, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване, производствена база, съвременни ИТ решения и др.						
Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от преработващата промишленост, включително поради						

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-мярка
19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др.						
Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от сектора на услугите, включително поради липса на достатъчно модерно и високотехнологично оборудване, производствена база, съвременни ИТ решения и др.						
Недостатъчно или липса на обучени кадри и човешки ресурси за нуждите на бизнеса.						
Недостатъчна конкурентоспособност на високотехнологичните сектори извън земеделието поради липса на иновационни дейности и внедряване на иновации в предприятията						
Липса на достатъчно развити услуги в отделните населени места в сектори като здравеопазване, социални услуги, култура и др.						
Недостатъчно добре развита общинска инфраструктура, в т.ч. пътна, образователна, културна, социална, места за отдих и спорт.						
Недостатъчно социално включване на маргинализираните общности в икономическия и социалния живот на територията на МИГ						
Липса на достъп до заетост на дългосрочно безработни, в т.ч. млади хора, хора в неравностойно положение, хора с увреждания, с основно и по-ниско образование и/или без квалификация						
Недостатъчно развита социална икономика и социални предприятия на територията на МИГ						
Недостатъчно адаптиране на работниците, предприятията и предприемачите към промените						
Недостатъчна социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите						
Наличие на проблеми на образователната интеграция на деца и ученици от уязвими групи в малки населени места						
Липса на осведоменост на населението в подкрепа на опазване на биологичното разнообразие						
Липса на осведоменост на населението за управлението на отпадъците						
Липса на достатъчно инициативи за опазване и популяризиране на материалното и нематериалното						

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-мярка
19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

културно-историческо наследство						
Друго, моля опишете и приоритизирайте: 						

IV. ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ, КЪМ КОИТО ДА БЪДЕ НАСОЧНА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МИГ КИРКОВО – ЗЛАТОГРАД

4.1. Моля, приоритизирайте долу изброените области за интервенция, като ги оцените по скалата от 1 до 5, където 5 се отнася до най-високата степен на съответствие с потенциала за развитие на територията и с Вашето виждане за развитие на територията на МИГ Кирково - Златоград в периода до 2027 г.:

Специфични цели за местно развитие	1	2	3	4	5
Подобряване на условията на живот на териториите на местните общности					
Създаване на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес, както и на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията, като основа за териториално развитие					
Подкрепа за териториалната идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер					
Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности; Подкрепа за въвеждането на иновации					
Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии чрез подкрепа за иновации в предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика чрез подкрепа за инвестиции в предприятията с цел подобряване на ресурсната ефективност					
Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и социално включване на уязвими и маргинализирани групи					
Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване					

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-мярка
19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

потенциала на културното наследство					
Приобщаващо образование и образователна интеграция					
Друго, моля опишете и приоритизирайте:					
.....					
.....					

V. НЕОБХОДИМОСТ ОТ МЕРКИ, КОИТО ДА БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ В СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

5.1. Моля, посочете от коя от следните индикативни мерки/ инвестиции от програмите, осигуряващи финансиране на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) в периода до 2027 г. смятате, че има необходимост на територията на МИГ Кирково - Златоград (възможен е повече от един отговор). За всяка от избраните от Вас мерки оценете по скалата от 1 до 5, където 5 се отнася до най-високата степен на необходимост от мярката.

Отбележете	Примерни мерки/ инвестиции	Оценка (от 1 до 5)
Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г.		
☐	Инвестиции в земеделски стопанства	
☐	Инвестиции в земеделски стопанства, насочени към опазване на компонентите на околната среда	
☐	Инвестиции в преработка на селскостопански продукти	
☐	Инвестиции в преработка на селскостопански продукти насочени към опазване на компонентите на околната среда	
☐	Инвестиции за неселскостопански дейности	
☐	Възстановяване на земеделски потенциал след природни бедствия или катастрофични събития и инвестиции в подходящи превантивни действия	
☐	Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура в селските райони	
☐	Инвестиции за отдих и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство	
☐	Дейности за запазване на духовния и културен живот на населението в селските райони	
☐	Инвестиции в горския сектор	
☐	Инвестиции в първична преработка на дървесина	
☐	Подпомагане на малките земеделски стопанства	

----- www.eufunds.bg -----
Под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярката 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-мярка
19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

Отбележете	Примерни мерки/ инвестиции	Оценка (от 1 до 5)
☐	Подкрепа на организации на производители или групи от производители	
Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г.		
☐	Насърчаване на заетостта и включване в пазара на труда на безработни и неактивни лица и хора от уязвимите групи	
☐	Мерки за активно стареене и остаряване в добро здраве	
☐	Мерки за социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите	
☐	Мерки за активиране и включване в заетост на неактивни и безработни младежи	
Програма „Образование“ за периода 2021 – 2027 г.		
Насърчаване на образователната интеграция на деца и ученици от уязвими групи в малки населени места, чрез:		
☐	Обучение за учене в мултикултурна образователна среда	
☐	Квалификация на педагогически специалисти и непедagogическия персонал, вкл. образователните медиатори за работа в мултикултурна образователна среда	
☐	Развиване на умения за взаимодействие в мултикултурна образователна среда	
☐	Обмен и споделяне на образователни ресурси	
☐	Достъп до качествено образование и за преодоляване на нефинансови бариери	
☐	Подкрепа за приобщаваща образователна среда	
☐	Ангажиране на местните общности с образователната институция	
Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027г.		
Въвеждане на иновации от страна на МСП в тематичните области на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г., в област:		
☐	<i>Тематична област “Информатика и ИКТ”;</i>	
☐	<i>Тематична област “Мехатроника и микроелектроника”;</i>	
☐	<i>Тематична област “Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии”;</i>	
☐	<i>Тематична област “Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”;</i>	
☐	<i>Тематична област “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика”.</i>	
Програма „Околна среда“ за периода 2021 – 2027 г.		
☐	Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във	

----- www.eufunds.bg -----
Под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, финансиран от Програма за развитие на селските райони, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-мярка
19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

Отбележете	Примерни мерки/ инвестиции	Оценка (от 1 до 5)
	връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението	
☐	Работа със заинтересованите страни в подкрепа на опазване на биологичното разнообразие, вкл. противодействието срещу браконьерството, трафика и незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна	

5.2. Моля, опишете накратко **Ваша проектна идея** (в случай, че имате такава) за кандидатстване към Стратегията за ВОМР на МИГ:

5.3. Считате ли, че има необходимост от въвеждане на иновации в селското стопанство на територията на МИГ?

- Да Може би Не

5.4 Имате ли идея за създаване и/или участие в кълъстери, групи или организации на земеделски производители?

- Да Може би Не

В случай че отговорът е положителен, можете да добавите повече информация за идеята си в тази област – например сектор и области на сътрудничество и друго, по Ваша преценка:

**„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ Под-мярка
19.1 „Помощ за подготвителни дейности“**

5.5. Според Вас има ли потенциал за включване на дейности в СВOMP, насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart-villages“) на територията на МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД?

Да

Може би

Не

6. Моля, дайте препоръки или други предложения към Стратегията за ВOMP за периода до 2027 г. на МИГ КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД, ако имате такива.

Благодарим Ви за участието!